БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган.

248 (8773) | 1958 оной октябриин 19, воскресени | Сэн 20 мүнгэн

КПСС-эй Омско обкомдо, облгүйсэдкомдо

Гүрэндэ 90 миллион пүүд таряа тушааха социалистическэ уялгаяа орденто Омско областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд нэрэтэй солотойгоор дүүргээ гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет ханангяар тэмдэглэнэ.

Хүдөө ажахые эрид ехээр хүгжөөхын тулада Коммунистическэ партиин хараалһан хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ зорилгоор областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй шэн зоригтойгоор ажаллаһанай, һүүлэй жэлнүүдтэ нэгэ миллион үлүүтэй гектар шэнэ, боро газар элдүүрилһэнэй, газар таряалан бүри һайнаар эрхилдэг болохын тула оролдосотойгоор тэмсэһэнэй, ургасаяа амяарлан хуряалга хаа хаанагүй үргэнөөр хэрэглэһэнэй ашаар энэ гайхамшагта амжалта туйлагдаа. Эдэ бүгэдые бэелүүлжэ, областиин колхоз, совхозууд энэ жэлэй сагай уларилай тааруугүй байбашье, таряагаа һайнаар ургуулжа, гүрэндэ таряа худалдаха уялгаяа Баруун Сибирь дотор эгээн түрүүлжэ дүүргээ.

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет хадаа ороохо таряа элбэгээр ургуулан абаха хэрэгтэ амжалта туйлаһантайнь дашарамдуулан, Омско областиин колхознигуудые, совхоз, РТС-үүдэй хүдэлмэришэдые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые, партийна, советскэ, комсомольско хүдэлмэрилэгшэдые, бүхы ажалшадые халуунаар амаршалха зуураа, хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые саашадань хүгжөөлгэдэ Омско областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд шэнэ гайхамшагта амжалтануудые туйлажа, коммунистическэ общество байгуулха хэрэгтэ өөһэдынгөө эрхим туһа нэмэри оруулха гэжэ найдажа байһанаа элишэлнэ.

КПСС-эй Центральна Комитет **СССР Союзай Министрнүүдэй Совет**

Хэблэлэймнай дайшалхы зорилго

Партиингаа XXI съездые угтажа ...ха зуураа, совет арад шэн зо...то ажалайнгаа аша үрэнүүдые ...ог баяртайгаар эрьен харана. ...үлэй жэлнүүдтэ манай орон ком...низм байгуулха замдаа шэнэ ехэ ...ам хээ.

КПСС-эй XX съездын, партиин ...тральна Комитедэй түүхэтэ ...илхэбэринүүдые бэелүүлэн, Со...ороной ажалшад промышлен...стиие хүгжөөлгэдэ, хамагай түүндэ, хүндэ индустриие хүгжөөл...дэ ехэ амжалта туйлалаа. Шэнэ ...э электростанци, заводууд, ...но болон мартенүүд, шахта бо...фабриканууд, хойно хойноһоо ...арин бодоһон байрын гэрнүүд, ...э городууд болон тосхонууд ...ай хүнүүдые—оронойнгоо бодо...эдые баярлуулна. Промышлен...тингаа һайнаар ажаллажа ...ада арад зомнай баяр баясха...аар дүүрэн. Энэ жэлэй гурба...и кварталда, үнгэрэгшэ 9 һара ...СССР-эй промышленностиин ...та дээрээ продукци бүтээн гар...а түсэбүүд үлүүлэн дүүргэгдээ. ...ан наашыншье иимэ ургасын ...эдөөгүй байһан тухай, гүрэндэ ...оһо таряа болон бусад продукт...ые худалдаха түсэбөө колхоз, ...хозуудай үлүүлэн дүүргэжэ бай...тухай газетэнүүдтэ хэблэгдэ...байһан мэдээсэлнүүдые хүдэл...ишэн, колхозник, интеллигент ...эн—оронойнгоо ажалша хүн ...н айхабтар ехэ баяр баясха...лайгаар уншана. Һүүлэй жэл...тэ хүдөө ажахые хүгжөөлгөөр ...амжалта туйлагдаа. Тиигэжэ ...хоолой зүйлнүүдэй ехээр аб...г болоходо ажалшадай байра ...дал һайжарна.

...рын хэдэхэн жэл соо манай ...бүри баян, бүри хүсэн түгэл...болохо, хүн зон бүри дутамаг...бүри жаргалтай болохо гэжэ ...зомнай этигэнэ. Эгээл тиимэ...1959—1965 онуудта СССР-эй ...ай ажахые хүгжөөлгын конт...но тоонуудые хаража үзэхэ, ...СС-эй XXI съездые зарлаха ту...мэдээсэлые арад зомнай иимэ ...баяртайгаар угтаа бшуу.

...рэл партиингаа XXI съездын ...лэлдэ 1958 оной үйлэдбэриин ...бые болзорһоонь урид дүүргэ...түлөө социалистическэ мүры...дэлгэрүүлээ гэжэ Москвагай, ...ва шадарай томо томо заво...ай, фабрика болон барилга...ай коллективүүдэй уряа гар...анһаа хойшо оройдоол һара үн..., КПСС-эй XXI съездын хүн...лдэ дэлгэрһэн социалистическэ ...ысөөн бүгэдэ арадай далайса...аар ябажа байна гэжэ мүнөө...найдамтайгаар хэлэхэдэ бо...

...хёон байгуулхы ажалтай хү...тэ, бүгэдэ арадай мүрысөөндэ ...гаржа байһан баатарнуудта, ...мышленность, хүдөө ажахы бо...транспортын суута новатор...та, түрүүшүүлдэ манай газетэ...ай, журналнуудай хуудаһанууд ...э эгээл хүндэтэй газарнуудай ...улагдадаг байһаниинь гайхал...ые бэшэ. Олохон газетэнүүдэй ...акцинууд түрүү хүнүүдые олоор ...лхаая, тэдэнэй дүй дүршэлые ...өөр бэшэхээ оролдоно. Түрүү ...дүршэлые дэлгэрүүлхэ гээшэ ...иалистическэ мүрысөөндэ шуха...удхашанартай ха юм.

Съездын урда тээ дэлгэрһэн ...ысөөндэ хабаадагшадай дүй ...шэл тухай бэшэжэ байха зуу... «Московская правда» газетэ ...дотороо алдар сууда гараһан ...н олон новаторнуудые дэб...лһэн ниислэл хотынгоо гайхам...та заншал тухай һануулаа. ...съездын урда тээ дэлгэрһэн ...ысөөнэй үедэ ажалай алдар ...а гаража байһан шэнэ нова...рнуудыешье нэрлээ. ...дөө нютагуудта съездын урда тээхи социалистическэ мүрысөөн үзэгдөө дуулдаагүй үргэн далайсатайгаар дэлгэржэ байна. Партиин табиһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө үсэд шангаар тэмсэжэ байһан хэдэ мянган гайхамшагта хүнүүд урган гарана.

Эдэ хүнүүдэй ажабайдал, ажал хүдэлмэри тухай хөөрэжэ үгэхэ, тэдэниие хүдөө нютагуудай бүхы ажалшадай дүй дүршэлөөр зэбсэгжүүлхэ гээшэ хэблэлэй арюун нангин зорилгонь юм.

Энэ талаар «Казахстанская правда» газетын жэшээ һайшаамаар. Шэнэ газар дээрэ ажаллажа байһан баатарнууд тухай, сагай уларилай тон хүшэр хүндэ эрхэ байдалда ажаллажа байха зуураа, Казахстанай үшөө нэгэ миллиард пүүд таряанай хуби заяа шиидхэжэ байһан хүнүүд тухай энэ газетэ хододоо бэшэнэ. Энэ шухала асуудал тухай зохид һайнаар, шадамараар бэшэжэ байһан ондоошье газетэнүүд бии. Тиигэбэшье олохон газетэнүүд съездын урда тээхи мүрысөөе үшөөл тон хангалтагүйгөөр харуулжа байна. Элдэб нэрэ, тоо баримтануудые, хүнүүдэй нэрэ обогые дурдаад, юрэнхы үгэнүүдээр шашаһан, алиингшье алин гэшэгүй борохон һонигүй заметкэнүүдые тэдэ газетэнүүд хэблэнэ. Эдэ газетэнүүдэй хуудаһануудта мүрысөөе ёһотой һониноор, уншуугтайгаар харуулагданагүй. Тусхайлбал, «Рабочий край» (Иваново город), «Ленинабадская правда», «Коммунист» (Ереван город) газетэнүүд социалистическэ мүрысөөе муугаар харуулна.

Мүрысөө дэлгэрүүлхэ талаар хэблэл тон ехэ үүргэтэй. Мүрысөөе, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлгээр һайн байһанаа харуулһан, шалгагдамал аргануудые бултыень хэрэглэхэ, тэрэшэлэн шэнэнүүдые бэдэрэн олохо хэрэгтэй. Мүрысөөндэ хабаадагшад ажал хүдэлмэри тухайгаа газетын номер бүхэндэ бэшэжэ байг лэ. Зохёон байгуулхы эдэбхи үүсхэл тухай, юун бодотоор хэгдээб, ямар аргаар тэрэ туйлагдааб гэжэ новаторнуудта хөөрүүлхэ гээшэ газетэнүүдтэ тон шухала. Эдэ хүнүүдэй хөөрөөн газетын эгээл эли газарнуудта толилогдожо байха ёһотой. Тиигэхэтээ хамта, мүрысөө эмхидхэлгэдэ бии байһан дутагдалнуудые шүүмжэлжэ байха хэрэгтэй.

Эдэ үдэрнүүдтэ залуушуулнай алдарта һайндэртөө — Ленинскэ комсомолойнгоо 40 жэлэй ойн һайндэртэ бэлэдхэжэ байна. Тэдэнэр мүнөө хүсэ ехэтэ домнонуудые, шахтануудые, химическэ предприятинуудые, байрын гэрнүүдые барижа байнхай. Залуу хүбүүд, басагадай шэн габьяата ажал комсомолой хэблэлдэ бодото һайнаар харуулагдажа байха зэргэтэй.

Советскэ социалистическэ байгуулалта хүниие хүнэй мүлжэхэ, дарлаха ябадалые хойшогүйгөөр үгы хээд, ажалша хүнүүдые дээрэ үргөө. Шэнэ, советскэ үеын хүнүүд—эд зөөриишье, эдеэ хоолойншье, соёл культурыншье баялигуудые байгуулжа байдаг хүнүүд, коммунизм байгуулагшад ажал хүдэлмэридөө үнэн сэхээр хандадаг, шэнэ юумые дэмжэжэ, халан абажа, хододоо урагшаа эрмэлзэн, юумэн бүхэндэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хандажа ябадаг байна. Советскэ хүнүүдэй ажал хүдэлмэриие, тэдэнэй патриотическа оролдолгые, Коммунистическэ партиин XXI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ хэдэ миллион хүнүүдэй бүгэдэ арадаараа хабаадажа байһые үдэр бүри үргэнөөр, һонирхолтойгоор харуулжа байхаһаа ондоо тиимэ һайн һайхан, арюун нангин зорилго манай хэблэлдэ байхагүй.

(«Правда» газетын октябриин 17-ной түрүү бэшэгһээ).

...ССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин суглаан болобо

...ОВОСИБИРСК, октябриин 17. ...СС). СССР-эй Наукануудай ...демиин Сибириин отделениин ...тын суглаан эндэ боложо, мү...эр дүүрэбэ.

...углаанда хабаадагшад Новоси...ын Советскэ райондо бариг...а байһан 14 институт болон ...верситедһээ бүридэхэ научна ...плексын барилгын холын хараа...асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн ...а.

...Наукануудай академиин Сиби...н отделениин институдай научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэриин түсэбүүд суглаанай гол асуудалынь болоо.

Суглаан дээрэ СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин президиумэй түрүүлэгшэ академик М. А. Лаврентьев, президиумэй түрүүлэгшын орлогшо академик С. А. Христианович, академик А. Б. Трофимук, Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Г. А. Пруденский болон бусад үгэ хэлээ.

Орловско, Брянска, Смоленскэ, Новгородско областьнуудай, Северо-Осетинскэ АССР-эй колхоз, совхозууд таряа бэлэдхэхэ түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэбэ

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XXI съездые эрхимээр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон Орловско областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээ. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 315 мянган пүүд таряан ехээр тушаагдаа. Областиин колхоз, совхозууд өөһэдыгөө үрэһэ хүрэнгөөр хүсэд хангаад, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэри богонихон болзор соо түгэсхэхын, ниитынгээ адуу мал үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэхын, Агуухэ Октябриин 41 жэлэй ой хүрэтэр хүдөө ажахын бүхы түхэлэй продукци бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэхын тулада оролдожо байна.

***

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ээлжээтэбэшэ XXI съездые эрхимээр угтахын тулада бэлэдхэл хэхэ зуураа, Северо-Осетинскэ АССР-эй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд гүрэндэ таряа тушааха, худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэбэ. Нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 509 мянган пүүд таряан ехээр худалдагдаа. Гүрэндэ таряа худалдалга үргэлжэлһөөр.

***

Брянска областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXI съездые эрхимээр угтахын түлөө мүрысөөндэ оролсоод, гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээ. Үнгэрэгшэ жэлэй тус үеынхидэ орходоо 470 мянган пүүд таряан ехээр тушаагдаба.

Областиин колхоз, совхозууд үрэһэ хүрэнгөөр хүсэд хаагаад, ажалта үдэртэ таряа хубаажа байнхай. Мүнөө колхознигууд, совхозой хүдэлмэришэд хүдөө ажахын бүхы культурануудые хуряаха хүдэлмэри түргэнөөр дүүргэхэ, ниитын малай үбэлжэлгэдэ эрхимээр бэлэдхэхэ гэжэ оролдоно.

***

Смоленскэ область таряа бэлэдхэхэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ. Областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ зорюулан социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэри түргэнөөр дүүргэхын түлөө тэмсэнэ.

***

Таряа бэлэдхэхэ жэлэйнгээ түсэбые Новгородско область болзорһоонь урид 143 процент дүүргээ.

КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ

Шэнэ амжалтын түлөө

Хони харууһалха гээшэ нилээдгүй харюусалгатай ажал юм. Бэлшээхэдээ гү, али эдеэлүүлхэдээ мууса хандабал, хониноо элбэг нооһон, мяхан абтахагүй, үдэжэ олоншье болохогүй.

Хонин ажалда ехээр дурладаг дээрэһээ гэр бүлөөрөө хамта үнинэй ажалланабди, жэлһээ жэлдэ һайн үрэ дүн туйлагдана. Энэ жэлдэ 731 залуу эрьенүүдые даажа абаад, тэрэнээ тобир тарганаар харууһалжа байнабди. Эдэнэй эрхимүүд шэлэгдэжэ, гүрэндэ тушаагдаа. Тэдэнэй орондо энэ жэлэй түлнүүдые нэмэжэ үгөө.

Хонидоо бэлшээхэдээ сэлмэг, бүрхэг үдэрнүүдые хараадаа абаха хэрэгтэй. Бүрхэг, бороотой үдэрнүүдтэ хадын үбэр талын хилгана, хяагтай газарта харюулхада эдеэлсэтэй байдаг. Юундэб гэхэдэ, бороонойороходо хатуу ногоон зөөлэн болоjo, шэмэтэй байдаг юм. Наратай сэлмэг үдэр, үглөөнэй халуунда гол горхондо дүтэ ябуулхада һайн.

Намартаа байрын саһанай оротор таряанай узуурта, сабшалан дээгүүр ябуулаад, үбэлжөөндөө зөөжэ ошодогбди. Үбэлжөөмнай Хёлго мүрэнэй арал дээрэ юм. Аралай баруун захада һөөг бургааһанай элбэг дээрэһээ үбэлэй һалхи шуурганай болоходо ехэхэн халхабша болоод, дулааншаг байдаг. Үбэлэй сагта хонидоо шэбхэ багатай, түлигдэдэггүй, дулаан байрада байлгахада ехэл таарамжатай. Хонид халуун, шэбхэ ехэтэй байрануудта байхадаа хүлэржэ, нооһониинь муудадаг гээшэ. Тиимэһээ зунай сагта үбэлдөө байха дал, хорёонуудайнгаа шэбхые өөһэдөө малтажа, сабшалан дээгүүр гарганабди. Мүн хашаа хорёогоо, байха байраяашье өөһэдөө заһадагбди.

Тиигэжэ колхозойнгоо хонин һүрэгые оролдосотойгоор харууһалхадамнай тобир тарган ондо ородог. Мүн нооһониинь ехээр, һайн шанартайгаар абтана. Үнгэрэгшэ 1957 ондо хонин бүриһөө 4 килограмм шахуу нооһо хайшалһан байнабди. Энэшье жэл урдынхиһаа бага бэшэ нооһон абтажа, түсэб үлүүлэн дүүргэгдэээ.

Ц. Аюшеев, Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Гарма Гармажаповна Бальжиева Сэлэнгын совхозой эрхим хонишоной нэрэ зэргэ олонхой. Энэ жэлдэ нүхэр Гармажапова 592 эхэ хонидойнгоо зуун толгой бүриһөө 102 хурьга түлжүүлээд байна. **Зураг дээрэ:** эрхим хонишон **Г. Бальжиева.**

А. Мантаевай фото.

Мүрысөөн улам шангадана

Партиингаа XXI съездые угтуулан дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Курумканай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой малшад улам эдэбхитэйгээр оролсонхой. Эндэ һү ехээр һааха зорилго табигдаад, мүрысөөнэй долгин улам хүсэтэйгөөр эршэдэнэ.

Жэлэй эхиндэ һаалишан бүхэн 1500 литр һү үнеэн бүриһөө һааха уялга абаһан һаа, съездын хүндэлэлдэ 1700 литр һааха гэһэн шэнэдхэгдэһэн уялга абаа. Тиихэдэ түрүү һаалишад Сэсэгма Базарова, Цыренжид Дондупова, Дулгар Эрдынеева, Цыренжид Эрдынеева, Эржима Алакшинова бүри ехэ һү һаахаар шиидээ.

—Һүнэй-товарна фермэнүүд дээрэ байгуулагдаһан партийно-комсомолой группаар дамжуулан, партийна эхин организаци социалистическэ мүрысөөнэй ябасые залан ударидаг юм,—гэжэ эхин парторганизациин секретарь нүхэр Г. Дамбаев хөөрэнэ.

Ушарынь юуб гэхэдэ, эндэхи малшадай дунда мүрысөөн ёһо тэдысэ табигдаһан бэшэ, харин тон һайнаар эмхидхэгдэһэн байна. Һара бүридэ дүн гаргагдажа, тэрэнь «Малшадай үдэр» үнгэргэгдэхэдэ зүбшэн хэлсэгдэдэг. Түрүү ябаһан һаалишад, мал адуулагшад ажалайнгаа дүй дүршэл тухай хөөрэлдэдэг, дутуу дундануудаа эрид сэхээр шүүмжэлэн элирүүлдэг. Мүн саашанхи зорилгоёо табидаг заншалтай. Түрүүлһэн фермэдэ колхозой партийна организаци болон правлениин дамжуулгын Улаан туг барюулагдадаг, түрүү малшадта шагнал үгтэдэг, баясхалан хүргэгдэдэг.

Гадна малшадай энэ һайндэртэй дашарамдуулан, түсэбһөө гадуур ехээр һү һааһан малшадта нэмэлтэ түлөөһэн үгтэдэг юм.

Барханайхид найма һара соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр мянга хоёр зуугаад литр һү һааба.

Малшадые урмашуулхаһаа гадна, тэдэнэй ажаллахадань таарамжатай эрхэ байдал бии болгохо шухала гэжэ партийна эхин организаци, правлени тоолодог. Тиимэһээ эндэхи бүхы һаалишад тусхай хубсаһаар, мүн бусад шухала хэрэгсэлнүүдээр гүйсэд хангагданхай. Тиихэдэ саг сагтань эдеэ хоол асаржа үгэдэг, мүнгэ хубаадаг юм.

Һаамхай үнеэдые харууһалха, эдеэлүүлхэ тухай горьтой анхарал табигдана. Жэшээнь, һүнэйнь гарасые харалсажа, таряа талханай зүйл, зелёнко, силос үгтэдэг байна. Эдэ бүгэдынь ашаар үнеэд эли бодо һүтэй болоо.

Партийна организаци түрүү малшадай дүй дүршэлтэй бүхы һаалишад, мал адуулагшадые, илангаяа залуушуулые саг үргэлжэ танилсуулдаг.

Гэхэ зуура мүрысөө малшадай дунда эмхидхэхэ талаар энэ колхозой партийна организациин хүдэлмэридэ дутагдалнууд бии. Жэшээлхэдэ, ниитэ-политическэ хүдэлмэри һулаар табигданхай. Һаяхан үнгэргэгдэһэн партийна суглаан дээрэ энэ дутагдал тухай заагдаа һэн. Эндэхи малшад дээшэлүүлэгдэһэн уялгаяа заатагүй дүүргэхэбди гэжэ этигэлтэйгээр мэдүүлнэ.

О. Найданов.

Түрэл орон доторнай

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: **Москва.** Волоколамска харгы дээрэ шэнээр баригдаһан гэрнүүд харуулагдана. **ТАСС-эй фотохронико.**

Пароходствын түрүүшүүл

Россин Федерациин гол, горхоной флодой юһэн һарын туршада хэһэн хүдэлмэриин дүн һаяхан гаргагдаба. Энэ үе соо гол, горхоной суднанууд 15,7 миллион тонно ашаа шэрэһэн байна. Илангаяа талха, дабһа, нүүрһэ, руда, модо шэрэхэ түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдээ.

Бельскэ, Вятска, Камска, Ленскэ, Печорско, Хойто, Янска пароходствын коллективүүд эмхи гуримтайгаар ажаллажа, навигационно түсэбөө уридшалан дүүргэбэ.

КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ зорюулан социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон флодой хүдэлмэришэд үндэр амжалта туйлана. Жэшээнь, Вятска пароходствын хүдэлмэришэд сентябрь һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ. Мүн Сухонско пароходствынхид сентябрь һарынгаа түсэбые 143 процент дүүргэһэн байна.

ТАРЯА ХУРЯАЛГАДА ХАБААДАЛСАГШАДТА ГРАМОТАНУУД БАРЮУЛАГДАБА

АЛМА-АТА. (ТАСС). Казахстанай шэнэ, боро газар дээрэ ургаһан баян таряанай энэ жэлэй ургаса хуряалгада ороноймнай 230-аад мянган студентнүүд, залуу хүдэлмэришэд болон алба хаагшад хабаадалсаһан байгаа. Эдэнэр 49 республика, область, хизаарнуудһаа комсомолой путёвкоор ерэһэн байна.

Таряа хуряалга дээрэ хабаадалсажа, ажалай баатаршалга харуулһан аха дүү республикануудай хүбүүд, басагадта баяр баясхалангай грамотанууд барюулагдаба.

«Хүндэтэ нүхэр!—гэжэ грамота дээрэнь ород, казах хэлэн дээрэ бэшээтэй. — Казахстанай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, Казахска ССР-эй Верховно Соведэй Президиум, Казахска ССР-эй Министрнүүдэй Совет, мүн Казахстанай комсомолой Центральна Комитет 1958 оной таряа хуряалгада, гүрэндэ таряа тушаалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, туһаламжа үзүүлһэнэйтнай түлөө, Танда баяр баясхалан хүргэнэ.

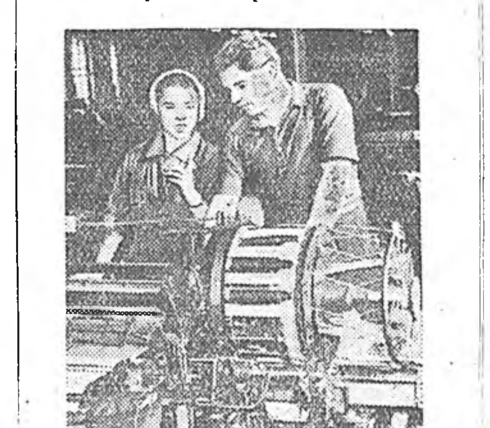
Казахстанай КП-гэй ЦК
Казахстанай ССР-эй Верховно Соведэй Президиум
Казахстанай ССР-эй Министрнүүдэй Совет
Казахстанай ЛКСМ-эй ЦК»

гэжэ тэрээн дээрэнь бэшээтэй.

Нүүрһэнэй шэнэ комбайнууд

СТАЛИНОГОРСК. (ТАСС). «Красноармейскуголь» трестын 35-дахи шахтада туршажа үзэхын тулада «КУ—57» нүүрһэнэй комбайн асарагдаба. Энэ комбайные «Гипроуглемаш» гэжэ Сталиногорско филиалай бүлэг хүдэлмэрилэгшэд зохёоһон байна. Комбайн 0,9 метр үргэнтэй, 2—3 метр үндэр нүүрһэ нэгэ доро удхажа абаха аргатай.

Энэ машина сүүдхэдээ 120—150 тонно нүүрһэ малтажа гаргаха юм.

Зураг дээрэ: бүд нэхэгшэ Т. А. Наумкина, мастерай туһалагша А. А. Бобков гэгшэд шэнэ станогой хүдэлмэриие шалгажа байна.
ТАСС-эй фотохронико.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ШҮҮМЖЭЛЭЛ БАГАТАЙ СУГЛААН

«Улаан Ярууна» колхоз аймаг соогоо түрүү ажахынуудай нэгэн байһан юм.

Гэбэшье энэ жэлдэ ажахын али нэгэн хүдэлмэри үнгэргэлгөөр ходо гээгдэжэ, аймагаа гэдэргэнь татадаг колхозой нэгэн болошоо. Мал ажалһаа нёдондонойхиһоо бага ашаг шэмэ абажа, уялга түсэбөө холо дүүргээгүй. Үнеэн бүриһөө 2300 литр һү һааха социалистическэ уялга абажа, аймагайнгаа бүхы колхозуудые мүрысөөндэ уриһан юм. Теэд энэ уялгаяа тон муугаар дүүргэжэ байна. Октябриин нэгэнэй байдалаар үнеэн бүриһөө оройдоо 1075 литр һү һаагаа гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиһөө 306 литрээр багые һаагаа. Тиигэжэ һү абаха жэлэйнгээ түсэб оройдоо 59 процент дүүргээ юм. Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Доржиев), партийна эхин организаци (секретаринь нүхэр Белобородов) абаһан уялгаяа дүүргэхын тула һаалишад, малшадайнгаа дунда эмхидхэхы хүдэлмэри ябуулаагүй, уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэнь малшадтаа ёһотой арга боломжо байгуулаагүй.

Колхоз мүнөө хүрэтэр үрэһэеэ сэбэрлэжэ, хаажа дүүргээгүй байһаар.

Колхозой партийна эхин организаци колхознигуудай эдэбхи үүсхэл ударидан хүтэлбэрилжэ шадаагүй, тэдэнэй дунда эмхидхэхы болон ниитэ-политическэ хүдэлмэри тон муугаар ябуулаа. Тиимэһээ тус колхоздо ажалай жаяг заршам ехээр һула болоһон, хэтэрхэдээ олон коммунистнууд, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд өөһэдөө архи уужа, ажалай журам бүдүүлигээр эбдэдэг байгаа. Жэщээлхэдэ, колхозой гахайн фермые даагша, коммунист Минеев В. Т. даалгабарита ажалдаа хайша хэрэгээр хандахаһаа гадна, аргатайл сагтаа архи намнадаг байгаа. Харин тиихэдэ гахайн фермэдэ ажал муугаар эмхидхэгдэнхэй, олон толгой поршоонхо, томо гахайнууд гарзалаа юм.

Мүн колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Доржиев, партийна организациин секретарь нүхэр Белобородов түрүүтэй зарим коммунистнуудшье архи уудагаараа олондо мэдэгдэһэн байна. Мүн партийна организациин секретариин орлогшо Нимбу Доржиев ханын газетын редактор байгаад, тоосоото үе соо ганса газетэ гаргаһан, «дайшалхы хуудаһа», «молни» оройдоо гаргаагүй.

Мүнөө малай үбэлжэлгын газаа ороод байбашье, малай олохон байранууд задагай зайдан, гүүртэ, отарануудта хүдэлхэ малшад үшөө дутуу байһаар.

Эгээл эдэ бүхы дутагдалнуудаа хүсэд элирүүлжэ, саашадаа усадхаха хэмжээ абаха зэргэтэй аад, эндэ һаяхан болоһон тоосоото-һунгуулиин суглаан шүүмжэлэл багатайгаар үнгэрөө. Коммунистнууд суглаандаа эдэбхигүйгөөр хабаадалсаа юм: 44 коммунистнуудһаа 31-ниинь суглаандаа байһан, харин коммунистнууд Цыбиков, Дугаров болон бусад суглаанай дууһаха багта ерэһэн байна.

Тоосоото элидхэлээ секретарь нүхэр Белобородов ехэ халирхайгаар, шүүмжэлэл багатайгаар хээ. Элидхэлэй һүүлээр оройдоо 7 коммунист үгэ хэлэбэ. Теэд тэдэнэй олонхинь, илангаяа колхозой МТФ-е даагша нүхэр Базаров, түрүүлэгшэ нүхэр Доржиев, агроном Хамнагдаев, ветфельдшер Блохин гэгшэд юрэнхыгөөр үгэ хэлэлгээ хизаарлаа.

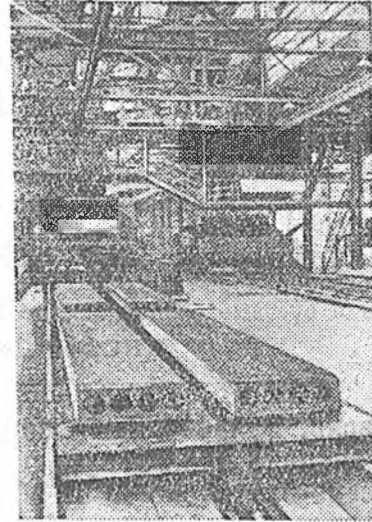
Эдэнэй нэгэниишье колхозой ажалай шалтагаание элирүүлжэ, гэмтэ нюурнуудые заажа, үгэ хэлээгүй байна.

Тус колхоз өөһэдын мэдэлэй трактор, машинатай, олон мэргэжэлтэдтэй болонхой. Теэд тракторна паркын хүсэн ехэ муугаар ашаглагдана. Хэрбээ нёдондо жэлэй октябриин 1-дэ трактор бүхэнөөр 415 гектар зөөлэн элдүүрилгэ хэһэн һаа, харин мүнөө жэл оройдоо 254 гектар элдүүрилгэ хэгдээ юм. Эндэ техникэ хадагалалга муугаар эмхидхэгдэнхэй.

Мүнөө тус колхоздо түрүүлэгшэнь зоотехнигэй дээдэ эрдэмтэй, дээдэ эрдэмтэй агроном, зоотехник, дунда эрдэмтэй хоёр агроном, нэгэ зоотехник, хоёр ветфельдшер хүдэлмэрилнэ. Мүн ажалай дүршэл ехэтэй, ажахын һалбаринуудые даадаг хүнүүд олон. Тиихэдэ тус колхозой нэгэ хүн бүхэндэ бусад колхозуудта орходоо һураггүй бага газар, үсөөн мал хүртэдэг байна. Энэ колхозой эдлэжэ һууһан газарыншье үрэжэл һайнтай, ургасатай байдаг юм.

Зүгөөр лэ ниитэ зонойнгоо эдэбхи үүсхэлые зүбөөр эмхидхэн ударидахын тула партийна эхин организаци хүдэлмэреэ эрид һайжаруулжа, нэн түрүүн, даалгагдаһан ажалдаа коммунистнуудай харюусалгые дээшэлүүлхэ ёһотой. Тиихэдээ тус колхоз партиин XXI съездын хүндэлэлдэ абаһан социалистическэ уялгануудаа дүүргэхэнь лабтай.

Ц. Дандаров, «Сталинец» газетын редакторай орлогшо.

Хабсарагдадаг түмэр-бетон үйлэдбэрилхэ заводой түрүүшын ээлжээнэй барилга Челябинскда дүүргэгдэбэ. Түмэр-бетоноор элдэб зүйлнүүдые бүтээдэг 4 конвейер эндэ баригдаха юм. Мүнөө хоёрынь баригдажа дүүрээд, ашаглалгада үгтөө. КПСС-эй XXI съездын нээгдэхэ үдэр хүрэтэр предприятиие дүүрэн хүсэндэнь оруулхые заводой коллектив оролдожо байна. **Зураг дээрэ:** предприятиин нэгэдэхи конвейер.

ТАСС-эй фотохроники.

Түрүү дүй дүршэл тухай

Хонидоо хэнзэлүүлхэ гэжэ оролдонобди

Хони үсхэбэрилгэ манай республикын мал ажалай гол һалбари гээшэ. Тиимэһээ хонидоо бүри олон болгохын түлөө бидэнэр, Борьёогой совхозой хонишод, оролдонобди. Энээн тухайда хэдэн үгэ хэлэлтэй.

Совхозойнгоо бүхы хүдэлмэри тухай ярихаяа һанана бэшэб. Харин өөрынгөө ажал тухайдал хоёр үгэ хэлэмээр байна. Үни удаанай эхэ хонидые харадаг хүмби. Эхэ малые харууһалха гээшэ илангаяа харюусалгатай юм. Мүнөө жэлдэ хонидые хэнзэлүүлжэ, 100 эхэ хонин бүриһөө 140—150 хурьга абаха зорилго табигдаа гээшэ һэн. Энээниие дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байнабди.

Нёдондо манай отара 750 эхэ хонидтой байгаа. Эдэнээ хабар хурьгалуулаад байхадаа, 100 эхэ хонин бүриһөө 105 хурьга абаа һэмди. Теэд хурьгаднай гарзалжа, мүнөө 100 хонидһоо 83 хурьга абтаһан болоод байна. Хонидоо зун отондо оруулжа, декабрь соо хурьгалуулхаар хүлеэжэ байнабди. Тиихэдээ 100 эхэ хонинһоо 120 хурьган абтаха юм.

Олон жэл соо хони хаража ябахадаа, ажалаа һайса мэдэхэ болодог ха юм. Хонидые жэлдээ хоёр хурьгалуулжа болохо гэжэ хэлэхэ байнаб. Зүгөөр нихэдээ үбһэ хоол ехэ хэрэгтэй болохо. Эхэ малые, тэрэ тоодо хонидые һайнаар эдеэлүүлээгүй һаа, мүртэй юумэн болохогүй. Юрэнхыдөө эхэ мал гээшэмнай эдиһэн хоолоо, мүн бэеынгээ шэмые түлдөө хубаалдадаг хадань, тэдэниие бэшэнһээ үлүүгээр торьдохо ушартай болодог байна. Т
гээд жэлдээ хоёр дахин түл аса
дань тэжээл бүришье ехэ хэрэ
болоно.

Хурьгалһанайнь һүүлээр һайн
эдеэлүүлээд байгаа хада эхэ хо
2—3 һара болоод хусада оро
жэшээтэй.

Үбэл эртэ, декабрь соо гара
хурьгад ехэ нооһо үгэдэг. Энэ
хажуугаар үбэл хурьгалһан хо
нооһоёо гээдэг байна. Энээнэй ш
тагаание оложо шадаагүй ба
бди. Мэргэжэлтэдтэеэ хамта
дутагдал зайсуулагдаха бээз г
һанагдана.

Манай отарын хонид булта
рин, нарибтар нооһотой юм. Т
мэһээ хонидой харууһан тухай
юумэ тэмдэглэмээр. Эхэ хони
үбэлдөө үдэрэй хоёр дахин заа
гүй уһалха хэрэгтэй. Юуб гэх
эдэнэр ехээр ангадаг гээшэ. Га
эхэ хониндо силос эдюулхэдэ
һайн, һү ородог юм. Хонидой ху
галхын урда тээ кукурузын си
үгэжэ эхилхэ хэрэгтэй.

Хонидто ганса зелёнко һоло
хоёрые эдюулээд байхада хурь
дай үбшэн бии болоно гээд һа
дагбди. Тиимэ дээрэһээ хони
заатагүй үбһэ үгэлсэхэ шуха
Минии һанахада, хурьгадай үбш
тэй тэмсэхэ, энээнэй шалтагаан
ень олохо хэрэгтэй болоод бай
Тиигэбэл хониднай түргөөр үд
байна.

Д. Дуринов, Зэдын аймаг
Борьёогой совхозой ахалаг
хонишон.

Даабари үгэбэл—шалга

Партийна организациин эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэрие зүбөөр, һайнаар ябуулхада предприяти дээрэ ажал хүдэлмэри урагшатайгаар ябадаг бшуу. Эмхидхэлэй хүдэлмэриин гол зорилгонь юуб гэхэдэ, партийна суглаанай шиидхэбэрие үндэһэ һуури болгон, коммунистнуудта зүбөөр даабари үгэжэ, тэрэнэй дүүргэлтые шалгаха шухала гээшэ.

Манай партийна организаци 60-аад коммунистнуудһаа бүридэжэ, тэдэнэй 40-нь үйлэдбэридэ ажаллана. Заводой олонхи цехүүдтэ партийна группанууд байгуулагданхай.

Партийна организациин эмхидхэлэй хүдэлмэрие ямараар ябуулжа байһыень хаража үзэхэдэ нимэ байна. Бидэ партийна суглаан дээрэ ажахын шухала шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэгбди. Тиигээд коммунист бүхэнэй суглаан дээрэ хэлэһэн дурадхал, мэдүүлгэнүүдтэ тусхай анхаралаа хандуулдагбди.

Байгша ондо үнгэрһэн партийна суглаанууд дээрэ ажахын 1957 оной үрэ дүн болон 1958 оной зорилгонууд, заводой зарим цехүүдые һэльбэн заһабарилга, галай аюултай тэмсэхэ тухай, продукциин өөрынь үнэ сэн химдаруулха арга боломжонууд, жэлэй, квартал бүхэнэй хүдэлмэриин дүнгүүд гэхэ мэтэ асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэжэ, тусгаар шиидхэбэри абтаад, барагсаан бэелүүлэгдээ. Ээлжээтэ суглаан дээрээ урда суглаанда баталагдаһан шиидхэбэриин дүүргэлтэ тухай коммунистнуудтаа партийна организациин секретарь дуулгажа байдаг.

Жэшээнь, энээнһээ урда болоһон партийна суглаан дээрэ модо хюрөөдэлгын цехтэ эмхидхэлэй-техническэ хэмжээ-ябуулгануудай мууса бэелүүлэгдэжэ байһан тухай шүүмжэлэгдээ һэн. Тиигээд модо хюрөөдэлгын цехтэ хүдэлдэг коммунистнууд нүхэд Кочуров, Васильев, Алексеев гэгшэд партийна бюрогой даабаряар энэ цехтэ шэнэ технологи зохёожо, ажалай бүтээсые гушан процентээр дээшэлүүлээ.

Цехүүдтэ партийна группанууд байгуулагдаа. Тиигэжэ эмхидхэлэй болон партийно-политическэ хүдэлмэри ябуулагдажа, үйлэдбэри дээрэ һайн үрэ дүн туйлагдаа. Коммунистнууд Васильев, Алексеев, Букин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг партийна группанууд ажал хүдэлмэреэ һайнаар эмхидхэнэ. Тэндэ коммунист бүхэн абаһан партийна даабаряа саг болзортонь дүүргэхэеэ оролдожо, ойлгогдоогүй асуудалай гарахадал партийна бюродо хандадаг заншалтай юм. Манай коммунистнуудай 13-ниинь профсоюзай комитедэй хүдэлмэридэ хабаадалсана. Гадна заводой үйлэдбэриин саг үргэлжын зүблөөнэй хүдэлмэридэ 21 коммунист хабаадана. Мүн пропагандистаар 4, ханын газетэ болон «дайшалхы хуудаһа» гаргахаар 5 коммунистнууд даабари абаад, энээнэе муу бэшээр дүүргэнэ. Бусад коммунистнуднай заводой үйлэдбэриин элдэб һалбаринуудаар хүдэлхэ зуураа, бултадаа тусхай партийна даабари дүүргэнэ.

Мүн комсомолой организациин ажал хүдэлмэрие хододоо хүтэлбэрилжэ, тэдэндэ саг үргэлжэ туһа, заабари үгтэжэ байдаг.

Манай партийна организаци шэнэ түрүү арга дүршэлнүүдые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулна. Тиимэ дээрэһээ уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын талаар ехэхэн юумэ хэгдэнэ. Жэшээнь, коммунистнууд нүхэд Васильев, Максимов гэгшэдэй дурадхалаар заводой түүхэй эдэй цехын хүдэлмэри һайнаар оньһожоруулагдажа, салин хүлһэндэ һомологдоһон мүнгэнһөө 100 мянган түхэриг алмагдаһан, хүдэлмэришэдэй тоо 20 хүнөөр хороогдоһон байна. Мүн коммунист нүхэр Татаршинай дурадхалаар модо хюрөөдэдэг электродвигателиин рама ондоо болгогдожо, ажалайнь бүтээсэ дээшэлээд, жэлэй турша соо 27 мянган түхэриг алмагдахаар хараалагдана.

Гэбэшье коммунистнуудта партийна бюрогой даабари үгэхэ тушаа үшөөл дутагдалнууд бии. Түрэл партиингаа XXI съездые угтуулан хүдэлмэреэ улам һайжаруулха зорилготойбди.

Н. Паньков, Улан-Удын модоной заводой партийна организациин секретарь.

„БУРЯТ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Шэрүүн зантай наймаалагша"

Манай газетын октябриин 1-нэй номерто иимэ гаршагтай бэшэг толилогдоһон юм. Закаменай аймагай Цакир тосхоной комиссионно магазинай наймаалагша Жаркова-Семихатская хүнүүдтэ хэрзэгы шэрүүнээр хандана гэжэ тэрэ бэшэг соо хэлэгдэһэн байгаа.

Заагдаһан баримтануудай булта зүб байһан тухай манай редакцида Закаменай аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Будаев мэдээсэбэ.

Худалдан абагшадта хэрзэгы шэрүүнээр хандаһанайнь түлөө наймаалагша Жаркова-Семихатскае аймпотребсоюзай правлени ажалһаань сүлөөлбэ.

Мүнөө тэрэ магазинда ондоо наймаалагша хүдэлмэрилнэ.

„Үгэлөө хүрэнэгүй"

Баргажанай аймагай зарим колхозуудта искусственна аргаар хонидые үрэжүүлхэ талаар мүртэй юумэ хэгдэнэгүй, Сталинай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта үрэжүүлгын пунктнууд мүнөө хүрэтэр заһабарилагдаагүй гэһэн статья манай газетын октябриин 1-нэй номерто толилогдоһон юм.

КПСС-эй Баргажанай айкомой секретарь нүхэр Ламожаповай редакцида мэдээсэһэнэй ёһоор, статья соо дурсагдаһан баримтанууд булта зүб байжа, зохихо хэмжээн дары абтаһан байна.

Мүнөө аймаг дотор түхеэрэгдэһэн 13 пункт хүсэд һайнаар хүдэлнэ. 20850 толгой хони искусственнаар үрэжүүлхэ түсэбөө хаһа саг соонь дүүргэхын тулада нэмэлтэ хэмжээнүүд абтаа.

Түрүүшын амжалта туйлагдаба

Манай республикын ой модоной промышленностиин предприятинуудта ажалладаг соёл культурын хүдэлмэрилэгшэд гурбан жэлэй соёлой добтолго хэхэ тухай республиканска съездын хандалгые бэелүүлхэ талаар бага бэшэ хүдэлмэри хэжэ эхилээ. Заиграйда ой модоной промышленность жэл бүри хүгжэнэ. Тэрээнтэй хамта модошодой тоо олошорно.

Хүдэлмэришэдэй культурна эрилтые хангаха хэрэгтэ анхарал табидаг газарта ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Хандагатайн леспромхозой клуб (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Карпенко), Хүрьбын леспромхозой клуб (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Шубин), Шулуутайн леспромхозой библиотекэ (даагшань нүхэр Невзгодова) ниитэ-политическэ, соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулдаг ёһото гуламтанууд боложо шадаа.

Хандагатайн леспромхозой клубай дэргэдэ уран һайханай 5 кружок хүдэлмэрилнэ. Тэндэ 150 гаран хүдэлмэришэд, тэдэнэй бүлэнэр хабаадана. Политическэ, ажахын ба уласхоорондын асуудалнуудаар элидхэл, лекцинүүд олон хүнүүдэй хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэдэг болоо. Асуудалнуудта харюу үгэхэ вечернүүд суббото бүхэндэ үнгэргэгдэнэ.

Соёлой добтолгодо эдэбхитэйгээр ороһон леспромхозуудай клубуудай
хүдэлмэрилэгшэд культурын эх
зургаануудай байрануудые заһа
рилжа, үбэлдэ бэлэдхэхэ, уран һ
ханай бүлгэмүүдэй, библиотекэ
дэй ажал-ябуулгые һайжаруу
талаар эмхидхэлэй нилээд ехэ
дэлмэри ябуулжа байна. Жэшэ
Хандагатайн леспромхозой хү
мэришэд Агууехэ Октябриин 41-
хи ойе шэнээр баригдаһан хоёр д
хар клуб соо һайндэрлэхэ ба
Эндэ 300 һууритай клуб баригд
дүүрүүтэ болоо. Мүн Итанцын л
промхозой коллектив шэнэ клуб с
һайндэрые тэмдэглэхэ юм.

Онохойн лесокомбинадай үхибү
шэнээр баригдаһан һургуулида
шээлээ эхилэнхэй. Тиихэдэ Сэл
гын модоной заводой колл
тив шэнэ стадион барихаһаа га
үйлсэ гудамжануудаа ногооруу
Республикын ой модоной промы
ленностиин коллективүүд гурб
жэлэй соёлой добтолгын үедэ
клуб, 16 һургуули, 14 больни
фельдшерскэ пунктнуудые, үхиб
дэй 30 ясли, 7 магазин, спорти
42 талмай гэхэ мэтые шэнээр б
риха уялга абаад, тэрэнээ дүүр
жэ эхилбэ. Шэнэ үүсхэлтэйг
эдэбхи хэшээлтэйгээр ажалла
хүдэлмэрилэгшэд профсоюзай о
комой Хүндэлэлэй грамотануудт
шагнагдаха юм.

А. Тюрнев, модошод
профсоюзай обком
таһагые даагш

Пропагандист Сизова

Марксизм-ленинизмын һургаал бидэнэй коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлэй гол зэбсэг болоно. Тиимын тула соёл сурталай хүдэлмэреэ коммунизмын материальна үндэһэ һуури байгуулха, ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ зорилготой нягта холбоотойгоор, марксизм-ленинизмын зохёон байгуулхы удха шанарһаа эшэтэйгээр ябуулха шухала. Иимэ эрилтэнүүд пропагандистын урда табигдадаг.

Пропагандист хүн ном һудар соо хэлэгдэһэниие ажал хүдэлмэри, ажабайдал дээрэ абаашахаар хараалжа, хэшээлээ гүнзэгы удхатайгаар хэхэ уялгатай болоно.

Зарим партийна организацинууд пропагандын хүдэлмэрие ажахын гол шухала асуудалһаа таһархайгаар, ниитэ-политическэ зорилгонуудтай һулаар холбоно гэжэ КПСС-эй XX съездын шиидхэбэри соо сэхэ хэлэгдэһэн байха.

Республикын пропагандистнуудай семинар дээрэ түрүүшүүлэйнь баян дүй дүршэл элирэн гараад, бии байһан дутагдалнуудшье баһал тодорхоо.

Кударын аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин пропагандист Антонина Павловна Сизовагай хүдэлмэри бэшэндэ үльгэр жэшээ боломоор гэжэ һанагдана.

— Пропагандын хүдэлмэрие нэгэн янзаар, хуурай үгөөр ябуулжа болохогүй. Хэшээл үнгэргэлгэһөө хэдэн дахин ехэ бэлэдхэл уридшалан хэгдэхэ ушартай. Түбхын түрүүндэ марксизм-ленинизмын сурталые уг үндэһөөрнь удхалан ойлгодог, уншаһан шагнаһан, бэшэһэндээ шүтэн мэдэрдэг байха зэргэтэй. Партиин политикатай, тииһээ тиитэрээ һүүлэй үеын тогтоолнуудтай тааралдуулан, нютагай, колхозой, эмхи зургаанайнгаа зорилготой шадамараар холбоогүй хада хэлэһэн юумые хэншье тодоор, гүнзэгыгөөр ойлгохогүй бшуу. Теэд темэ бүхэниие нютагай ажабайдалтай ходо холбохо гэһэн рецептээр хүдэлжэ баһа болохогүй. Гарта ороһон лэ материалаар хэшээл хэдэг байха бэшэ, харин һурадаг хүнүүдэй ухаан бодолые марксизм-ленинизмын гүн гүнзэгы удха худар абаашажа шадаха, тэрэниие хүсэд ойлгуулха гээшэ баһал бэлэн хэрэг бэшэ. Орон доторхи, мүн уласхоорондын удха шанартай холын хараата асуудалнуудые өөрөө зүбөөр, үндэһөөрнь ойлгоһон байха хэрэгтэй, — гэжэ Антонина Павловна хөөрэнэ.

Нүхэр Сизова 15-дахи жэлээ пропагандистаар хүдэлнэ. Мүнөө Кударын аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин дэргэдэхи кружок хүтэлбэрилдэг. Урда жэлэйнгээ эндүү алдуу, дутуу дундые ходо шүүмжэлэн шэнжэлжэ, хүдэлмэреэ шэнэ шэнэ формоор эмхидхэхэ гэжэ оролдодог, һанаһанаа хүсэлдүүлдэгшье байгаа юм.

— Зарим пропагандистнар дүй дүршэлдөө, эрдэм мэргэжэлдээ түшэглэн, ябууд дундаа хурса хурдан үгөөр элидхэл, лекци хээд гарашадаг. Бишье урдань тиимэшүүгээр хүдэлхые хүсэдэг байһан хүм, — гэжэ нүхэр Сизова нэмэбэ.

Антонина Павловна хэшээлдэ бэлдэхэдээ шухала номуудые эхинһээ адагтань хүрэтэр уншаад, өөрынгөө ойлгоһоние тобшолон бэшэдэг, тэрэнээ лаблажа, тодорхойлжо номоо дахин харадаг, һүүлдэнь конспектээ заһабарилдаг заншалтай.

Конспектынгээ хүн бүхэндэ ойлгосотой байхынь тула юрын хөөрөөн болоторнь үшөө заһабарилан уншадаг. Юрэ хөөрөөгөөр хэшээл хэдэг байхадань асуудал олон гарадаг, тиигэһээр хэшээлынь хөөрэлдөөнэй маяг түхэлтэй болоһо, хүн бүхэнэй хабаадалгатайгаар үнгэрдэг юм.

Октябриин революциин, граждан дайнай үе сагай түүхые үзэжэ байхадаа, Антонина Павловна хүн бүхэндэ бага багахан темээр реферат бэшүүлдэг, хэрэгтэй номуудыень хэлэжэ, оложо үгэдэг байгаа. Тэрэ даабаряа дүүргэхэ зуураа, шагнагшад П. Г. Жарников, Г. Д. Пепеляев, Е. А. Варнавский, С. А. Колодин болон бусад хэдэн коммунистнар «хүдэлмэришэн анги болон таряашадай холбоон», «СССР-эй экономическа гол шухала зорилгонууд», «Арадай демократиин хүтэлбэрилхы формонууд» гэхэ мэтэ орёо асуудалнуудые ойлгоһон зэргээрээ, өөрын үгөөр тайлбарилан хөөрэдэг болоһон байна.

Харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдтэ Антонина Павловна онсо анхарал хандуулна. «Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин түүхэтэ удха шанар» гэһэн темэ гараха зуураа, «Ленин в Октябре», «Депутат Балтики» гэхэ мэтэ кинокартина бүхы шагнагшад харадаг байгаа.

Хэшээлэй һүүлээр кино харахадаа большевигүүдэй баатарлиг тэмсэл болон тэрэ сагай байдалые нюдөөрөө хараһан, шэхээрээ дуулаһандал боложо, темээ ой ухаандаа бүхөөр хадуудаг байба. Тэрээнһээ гадна, пропагандист Сизова урдань һанагдаагүй ямар нэгэн шэнэ формо олоод, хэшээлдээ хэрэглэдэг юм. Нэгэтэ уран зохёолшо Джон Ридэй «Дэлхэйе доһолгоһон арбан үдэр» гэжэ ном хуряангыгаар шэнжэлээд, удаань тэрэниие уншыт гэжэ шагнагшадтаа дурадхаа һэн. Тэдэнь удаадахи хэшээл дээрэ тус ном тухай өөһэд өөһэдынгөө һанамжа хэлэһэн байгаа. Энэ мэтээр пропагандист Сизова шагнагшадайнгаа политическэ ойлгосо, шүүмжэлхы бодолые хурсадхадаг байна.

Бүхы хэшээлээ колхозой ажахын зорилготой холбожо ябуулдаг дүй дүршэл — Антонина Павловнагай хүдэлмэриин эгээл һайн талань болоно.

Экономическа, политическэ асуудалнуудаар хэһэн олонхи хэшээлынь Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой хүгжэлтын зам, бүхы түүхэтэй, мүнөөдэрэйнь байдалтай холбоотойгоор ябуулагдадаг. Колхозой хүгжэлтые харуулһан диаграмманууд, монтажууд, тоо баримтанууд шадамараар хэрэглэгдэнэ.

Куйбышевай нэрэмжэтэ колхоздо 260-аад бүлэ айл бии. 1958 ондо энэ колхоз олзо доходоо 2 миллион түхэригтэ хүргэхэ түсэбтэй. Олон байшан, малай байра бариха, таряалангай талмайн ургасые улам дээшэлүүлхэ, малайнгаа үүлтэр һайжаруулха гэхэ мэтэ нилээд ехэ зорилго табинхай. Эдэниие бэелүүлхэ хэрэгтэ түбхын түрүүн колхозой коммунистнууд хүтэлбэрилхы үүргэ дүүргэхэ байһан туладань, тэдэндэ марксизм-ленинизмын суртал шудалуулан, холые хаража ажалаа ябуулдаг болохо гэжэ Антонина Павловна оролдодог байна. КПСС-эй ЦК-гэй февралиин Пленумэй тогтоолые кружогто үзэжэ байхадаа, «МТС-үүдые шэнэдхэн хубилгахада манай колхоздо ямар аша туһатай байхаб?» гэһэн асуудалаар колхозой түрүүлэгшэ байһан А. Е. Вавилкин элидхэл бэлдээд хэлээ һэн. Тус асуудалаар хэдэн хүн һанаһанаа хэлэжэ, һүүлдэнь ехэ ярилдаан боложо, коммунист бүхэн партиин тогтоолой удха шанарые ойлгоод, саашадаа хайшан гэжэ ажахыгаа бүри һайнаар эмхидхэхэ тухай хэдэн шэнэ һанамжа оруулаа. «СССР-эй экономическа гол шухала зорилгонууд» гэһэн темэ гаража байхадаа, колхозой тоосоошон Е. А. Варнавский «продукциингаа үнэ сэнгые хайшан гэжэ химдаруулхаб» гэһэн элидхэл хэһэн юм. Тиигэхэдээ тодорхой тоо,
баримта олоор хэрэглэн, гүр
экономическа гол зорилгодо таар
гаар хүдэлжэ, колхозой хүгжэл
саашадаа улам хурдадхаха
хай һанамжаяа хэлэжэ, к
жогойхидоо ехээр һонирху
һан, темынгээ материал
наар ойлгуулһан байгаа. Кол
зойнгоо олзо доходые 2 милли
түхэригтэ хүргэхэ зорилгоор г
нэй экономическа хуули ёһые
хэрэглэхэб гэһэн хөөрэлдөөн бо
«Һү, мяха, тоһоной хүн бүхэ
хүртэсын талаар Америкын Хол
то Штадуудые ойрын жэлнүү
хүсэхэ тухай» асуудал хэлсэхэ
комплексно бригадын брига
С. А. Колодин «Америкые хү
хэрэгтэ манай бригада ямар х
та оруулхаб» гэһэн элидхэл хээ
лэй.

— Гансал коммунистнууд б
мүн партийна бэшэ хүдэлмэри
шэдые кружогто хабаадуулдаг
лообди,—гэжэ Антонина Павло
хөөрөөд, удаань иигэжэ хэлэнэ.

— Пропагандын хүдэлмэри
нэгэл гол дутагдал олонхи уша
тохёолдодог гээшэ ха. Минии
нахада, хэшээл хэхэдээ ажахын
рилгоһоо таһархайгаар, ном
шэнгээр, лекциин гуримаар хэш
хэхэдэ бага үрэ үгэдэг гээшэ ха

Мүнөө жэлдэшье пропаганд
нүхэр Сизова партийна һуралса
һайн бэлэдхэлтэйгээр эхил

Куйбышевай нэрэмжэтэ кол
ажахынгаа бүхы һалбарида ажа
тануудые туйлажа, коммун
байгуулха хэрэгтэ хубитаяа ору
һаар.

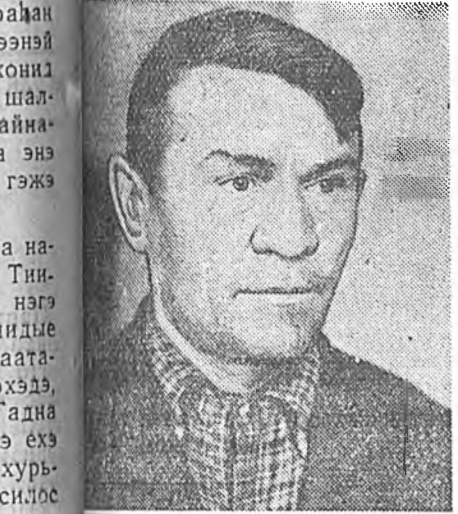
Тэрээндэ пропагандист Антон
Павловна Сизовагай ехэхэн о
долго оролсоһон байха!

Ш. БАДЛЫН

Кукурузын баян ургаса абахын түлөө эртээнһээ тэмсэе!

Оншыень олоходо ургаса абтаха

Н. Дампилов, Кударын Кировэй нэрэмжэтэ колхозой кукуруза ургуулха оньһожоруулагдаһан агрегадай начальник

укуруза тарижа ургуулха агредай аймаг доторнай эмхидхэжэ эхилхэдэнь, намайе агрега начальнигаар томилоо һэн.

Иимэ ехэ этигэл найдабарида өөд байхадаа шэнэ хүсэ орожо, руза һайнаар ургуулхын түлөө хүсэ шадалаа гаргажа, түрүү дүй дүршэлтэй танилсаад, бо ажал дээрээ бэелүүлжэ эхи һэм. Минии аба луговод аад, лэ өөрөө сабшалангай ургаса лүүлхэ ехэ уялгатайшье һаа, ин дуранһаа манай агрегадай гэ боложо, горьтой туһаламжа лээ юм.

регадтамнай 98 гектар газар тажа үгтөөд, тэндээ 300 гаран аргал шэбхэ гаргажа тараа бди. Үндэр, дээрэ газарта гектар дэ 10 тонно аргал шэбхэ тадаһан байха. Гадна тарилга ын урда тээ газарнай уһалагдаа

рууд хоорондо 60 сантиметр айгаар, үргэн рядтайгаар таяа хэжэ, майн 20-доор дүүр. Гектар бүридэ 35 килоим урэһэн хүртөө. Саашадаа зу хоорондын элдүүрилгэ нэгэ энь хэхэ баатай бологдоо. жэ түрүү, квадратно-гнездовой ар тарягүй байһандаа ехээр ээ бэлэйбди.

иг нойтоор дутамаггүй газарболзор соогоо таригдаһан куку нэгэ жэгдээр, түргэн гаража ээ юм. Нэгэ хэды ургаад байха, 40-өөд гектарта культиваци аргал шэбхэтэй зуураһан уһалаа һэмди. Шэбхын шүү уһалагдахадаа кукуруза нэ тэжээл, шииг нойто абаад, эн ургажа, хоёр метр хахад үнэй болоо.

олдожо ажаллаһанаймнай ур, шэбхын шүүһээр уһалһан аамнай гектарай 300 гаран, эһээнь гектар бүриин 300 цент ногоон набша абтаа. Колхоздо 1500 тонно кукурузын шэмэтэ дарагдаа.

59 ондо кукурузаяа квадратновой аргаар таряад, ургажа адань хоёр-гурба дахин шэб шүүһээр нэмэлтэ тэжээл лжа, гектарай 300 холо гаран ер кукурузын ногоо абахаар ээбди. Мүнөө полидоо наг э гаргажа байнабди.

ЕРЭХЭ ЖЭЛЭЙНГЭЭ УРГАСАДА БЭЛДЭНЭБДИ

Б. Раднаев, Сэлэнгын „Коммунизм" колхозой агроном

Манай «Коммунизм» колхозой правлени, партийна эхин организаци 1958 ондо мал ажалаа элбэг хүрэхэ үбһэ тэжээлээр, илангаяа шэмэтэ һайн кукурузын силосээр хангаха зорилго табиһан байна.

Тиигэжэ оньһожоруулагдаһан нэгэ комплексно агрегат эмхидхэжэ, тэрэнэй начальнигаар оролдосотой бэрхэ ажалшан Федор Шагжиевые, инспектор-эмхидхэгшээр Алексей Аюровые томилоо һэмди. Энэ агрегадта «Беларусь» трактор, кукуруза таридаг сеялкэ, культиватор гэхэ мэтын машинанууд даалгагдажа үгтэһэн байгаа. Тэрээнһээ гадна, кукуруза ургуулха полинуудта агротехническэ тусхай паспорт зохёогдоод, мүн лэ звеногойхидто тушаагдажа үгтэһэн байна. Комплексно агрегадайхиднай тараан ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй, малшадай туһаламжаар колхоз соогоо үрэжэлтэй һайн, шииг нойтооршье дутамаггүй 125 гектар газарта 10—12 тонно һайса нэгшээгдэһэн наг шэбхэ, үнэһэ, шубуунай аргал тараажа, тэнсүүритэй, нэгэ жэгдээр газараа үтэгжүүлээ һэн.

Тарилгада полинуудаа бэлдэжэ байхадань, нэгэ хэды болоод лэ агрегадайхидаа эрьежэ, ажал хүдэлмэридэнь болохо зэргээрнь туһалжа, заабари үгэжэ байгдаа гээшэ. Агрегадай гэшүүн бүхэн поли дээрэ сагаа үнгэргэдэг, үнэн зүрхэнһөө оролдолго, эдэбхи гаргажа хүдэлдэг, үндэр ургаса абахын түлөө тэсэмгэй бэрхээр ажалладаг байба.

Удаань кукуруза тариха сагайнгаа тулажа ерэхэдэ, ямар арга хэрэглэхэ тухай зүбшэн хэлсээ гээшэбди. Туршажа үзэхын зорилгоор бүхы тарилгынгаа хахадыень квадратно-гнездовой аргаар, үлэгшыень үргэн зуруудтайгаар таряабди. Тиихэдэ гектар бүридэ нэгэ центнер хүртэхөөр суперфосфат оруулагдаа һэн.

Ногоон тэжээл ехээр абахын түлөө кукурузые һайнаар үтэгжүүлэгдэһэн газарта, хаһа саг соонь тарихаһаа гадна, ургасынь хойноһоо тон оролдосотой нягтаар агротехническэ заабариин ёһоор харууһалха шухала гэжэ агрегадай гэшүүн бүхэн досоогоо бүхөөр хадуун абаһан байгаа. Иигэжэ кукурузын ургажа байха үедэ утаашань, хүндэлөөшэнь зуруудхоорондын элдүүрилгэ хоёр дахин хэгдээ. Гадна, буртаг үбһыень гараараа түүжэ хаядаг байба.

Кукуруза ургуулха звеногойхидой, зарим эдэбхитэй колхознигуудай, һургуулиин һурагшадай туһаламжа, оролдолгын ашаар шэмэтэй, үлтэй ногоон набша ехээр абтаа. 28 гектар газарай тус бүриһөө 250 центнер, үлэгшэһөөнь гектар бүриин 150 центнер набша намаа абтаа юм. Хамта дээрээ 900 центнер тухай кукурузын силос колхоздо дарагдаа гээшэ. Энэ һайхан силосээ намар, үбэлдөө үнеэдтэ эдюулжэ, ашаг шэмыень нэмээхэмнай сохом.

Ургуулжа шадаад байхада шэмэтэ һайн тэжээл ехээр үгэдэг кукурузын аша туһые һайса ойлгоһон манай колхозойхид һаяшаг ерэхэ жэлэй тарилгада бэлдэхэ асуудал зүбшэн хэлсээ. Табан хүнһөө бүридэһэн нэгэ звено эмхидхээд, кукурузын полидо наг шэбхэ шэрэхэ автомашина, тэргэтэй «Беларусь» даалгагдажа үгтэбэ. Мүнөө тэдэнэр полидо наг шэбхэ гаргажа тараажа эхилээ. Гектар бүридэ 30 тонно наг шэбхэ, 5 центнер минеральна үтэгжүүлгэ хэгдэхээр түсэблэгдэнэ.

Колхоздомнай 300 га сабшалангай, 150 га таряалангай газар уһалха уһалууриин системэ баригдажа байнхай. Энээнэйнгээ дүүргэгдэхэдэ 45 гектар кукурузын газар уһалхабди.

Колхознай һүнэй-товарна хоёр фермэтэй юм. Тэдэнэй дэргэдэ 10—10 гектар кукуруза таригдахань. Һаалишан бүхэндэ нэгэ га газар даалгажа үгтэнхэй. Тэдэнэр өөһэдөө наг шэбхэ гаргаад, үтэгжүүлээд, ургасынь хойноһоо харууһалха даабаритай. Һаалишаднай ээлжээгээр фермэдэ дежурлэхэдээ дааһан газартаа наг шэбхэ гаргажа байна.

Алдарта партиингаа ээлжээтэбэшэ съездые ажалдаа амжалта туйлан угтахаар зоригжоһон кукуруза ургуулагшаднай хойто жэлэй тарилгада эртээнһээ хүсэдөөр бэлдэжэ, гектар бүриин 300 центнерһээ доошо бэшэ ногоон набша абахын түлөө тэмсэжэ эхилээ.

Оролдоходо Торидошье ургаха байна

Базар Батуев, Торийн аймагай „Улаан Бургалтай" колхозой кукуруза ургуулха звеногой гэшүүн, тракторист

Ногоон тэжээл элбэг дэлбэгээр үгэдэг кукурузада ехэ анхарал табидаг байнабди. Хэды жэлэй туршада энэ ургамалые тарижа, тэрэнние ургуулха зарим тэды дүршэлтэй болообди. Үрэжэлтэй һайн, наруули дулаан газар оложо, һайса үтэгжүүлээд, ургасынь хойноһоо зүбөөр харууһалга хээд байбал, манай Бурят орондо, Торидомнайшье кукуруза батаар нютагжаха байна.

Манай агрегадайхид (хамта 6 хүн) 1958 ондо 160 гектар газарта кукуруза таряа юм. Тэрэ тоодо 110 гектарынь квадратно-гнездовой аргаар, 50 га газарта үргэн зуруудтайгаар майн 30-һаа эхилжэ таригдаад, июниин 10-да дүүргэгдэһэн байна. Үрэһеэ хороор сэбэрлээ һэмди. Нэгэ нүхэндэ 3—4 үрэһэнэй хүртэхөөр гэхэ гү, али га бүридэ 25 килограмм хаягдаа. Зүгөөр наг шэбхэ полидоо ехээр гаргажа шадаагүйбди. Гектар бүриин оройдоол 7 тонно тухай гаргажа, тэрэнээ борнойлон, жэгдээр тараагаа һэмди.

Тариһанаймнай һүүлээр 9—8 хоноод нэгэ нүхэндэ гурба, дүрбэн кукурузын набша гаража эхилээ. Энээнтэй хамта буртаг үбһэншье үрдилдэжэ гаралсаа. Тиихэдэнь бидэнэр түмэр шүдэтэй модон борнойгоор буртаг үбһыень һалгаабди. Кукуруза 30—40 сантиметр үндэртэй болоод байхадаа буртаг үбһэнһөө хоёрдохёо сэбэрлэгдээ. Квадрат һайнаар гаргагдаһан байжа, навесной культиватораар хоёр тээшэнь элдүүрилхэдэ аятай байгаа.

Шадаха зэргээрээ ажаллаад байхадаа, Толгойн үбэртэхи 31 гектарһаа га бүриин 280 центнер, Зэдын голой 30 гектарһаа гектарай 200 центнер, 13 гектарай тус бүриһөө 180 центнер ногоон набша абтаа һэн. Наринай адагта зурууд хоорондын элдүүрилгэ гээгдэжэ хээд, гектар бүриин 60 центнер абтаһан байна. Колхознай хамтадаа 1700 центнер силос бэлдээ. 50 гектарта үргэн зуруудтайгаар тариһамнай 40—50 сантиметр үндэртэй болоод, элдүүрилгэ хэхэдэ таарамжагүй байжа, буртаг үбһэндэ дарагдаад, ургаса абтаагүй.

Хойто жэл кукуруза тариха газарнай пар болгогдоод, наг шэбхэ гаргагдажа байна. Һайн шэмэтэ тэжээл болодог энэ ургамал бүри ехээр ургуулжа, малаа силосээр хүсэд хангахабди.

Эрхим һайн газарта тариха

Д. Луканчев, Түнхэнэй аймгүйсэдкомой дэргэдэхи худөө ажахын инспекциин главна агроном

Манай аймагай колхозууд энэ жэл бүхы дээрээ 1800 гектарта кукуруза тариһан юм. Аймагай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй, мүн колхозуудай түрүүлэгшэнэр, агрономуудай энэ шухалын шухала хэрэгтэ—кукуруза тарилгада ёһотой анхарал таблагүй, тэрэнэй онсо илгаае шудалан мэдэхэ гэжэ оролдоогүй дээрэһээ биратай ургаса абтаагүй. Аймаг дотор дунда зэргээр гектар бүрин оройдоол 67 центнер ногоон набша хуряагдаа бшуу. Кукурузые үрэжэлтэй һайн, наруули дулаан, хадын үбэр; уһаар элбэг газарта, хаһа саг соонь таринжа, ургасынь хойноһоо зүбөөр харууһалбал, үндэр ургаса лаб үгэхэ байна ха юм. Харин кукурузын амта таняагүй манай колхозууд дайралдаһан газарта, зарим ушарта үнгэржэ ерэхэдээ овёстой, ороохотой холижо байжа тарла. Иимэ эбсэшэгүй ушарай колхозуудта боложо байһые мэдэһэн аад, бидэ, мэргэжэлтэд тэрэ саргтань яаралтай хэмжээ абаагүй, алдууень заһаагүй, адли болошоод байһандаа зэмэтэйбди.

Зүгөөр энэ шэмэ ехэтэ ургамалай аша үрые хүсэд ойлгоһон «Сибиряк» колхозойхиднай 70,5 гектар газарай га бүриһөө 160 центнер ногоон набша намаа хуряажа абаа юм. Тэрэ тоодо 22 гектарай тус бүриһөө 200 центнер хүрэтэр ногоон тэжээл хуряагдаа. Энэ колхозой кукуруза ургуулагшад нёдондо намар пар болгожо хахалагдаһан, хартаабха таригдаһан 53, шэниисэ таригдаһан 17,5 гектар газарта тарилга хэһэн байгаа. Бүхы дээрээ 200 тонно һайса нэгшээгдэһэн наг шэбхэ, 14 тонно минеральна үтэгжүүлгэ хэгдэһэн юм. Буртаг үбһэнтэй тэмсэхын зорилгоор ургасын гаража байхада гурба дахин борнойлогдоһон, гурба дахин зурууд хоорондын элдүүрилгэ, нэгэ дахин сульфат-аммонёор нэмэлтэ тэжээл оруулагдаһан байна. Азотно үтэгжүүлгэ хэхэдэ ургасын гараса хоёр дахин дээшэлнэ.

Энэ жэшээ юу харуулнаб гэхэдэ, ёһотой анхарал таблаад байхадаа аймагаймнай колхозууд кукурузын баян ургаса абаха аргатай.

Мүнөө колхозуудтамнай кукуруза тариха участогууд таһалагдаад, звенонууд бүридхэгдэжэ, поли дээрэ шэбхэ гаргагдажа байнхай. Һаядаа аймагай кукуруза ургуулагшадай семинар-зүблөөн мэргэжэлтэдэй хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэхэнь. Тэндэ дутагдалнуудаа, зорилгоёо хэлсэхэбди.

Ерэхэ жэлдэ кукурузын үндэр ургаса ургуулхын тулада колхозуудһай шухала хэмжээ абажа байна.

Түрүүшын семинар тухай

гша оной октябриин 14-һөө 16 тор республикын Худөө ажаминистерствын үүсхэлээр аймай гүйсэдкомой дэргэдэхи хүажахын инспекциин начальник, а агрономуудай, кукуруза урза оньһожоруулагдаһан агрегай начальнигуудай болон гэй, колхозой агрономуудай, Удын зооветинститудай болон ойн туршалгын станциин научүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалгаар тусхай семинар-зүблөөн эгдэбэ.

58 ондо республика дотор куа тарилгаар туйлагдаһан дүн, анхи зорилгонууд тухай» элид Худөө ажахын министрын шо нүхэр **Чурилов** хэбэ.

най республика дотор кукуруулха талаар зарим тэды ама туйлагдаа гэжэ элидхэлшэ лээ. Энэ жэл бороо хура ба, ган гасууршье байгаа һаань, рын Кировэй нэрэмжэтэ колтар бүриһөө 300 центнер нонабшаһа абаа. Мүн Түнхэнэй ряк», Ториин «Улаан Бургал колхозууд гектарай 160—250 ер хүрэтэр кукурузын ногоо н байна.

этэй хамга олонхи колхоз, зуудһай жэл бүри кукурузын тэжээл тон багаар абана. жэлдэ гектар бүриһөө колхоа дунда зэргээр 23 центнер, зуудта—16 центнер набша набтаа гэлтэй.

адаа иимэ багахан ургаса аб гэхэдэ, аймаг, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэл кукурузада ёһотой анхарал табинагүй. Колхоз, совхозуудта кукуруза тарижа ургуулха түрүү арганууд тоогдоногүй.

Гадна үрэжэл багатай, хабар хахалагдаһан газарта таригдана. Наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ тон багаар хэгдэнэ. Кукуруза тариха газар шанар муутайгаар элдүүрилэгдэнэ. Тиигээдшье олонхи аймагуудта тарилга хахад һараһаа хорёод гаран хоног хүрэтэр унжагайруулагдана. Ургасын хойноһоо харууһалга муугаар эмхидхэгдэнэ.

Саашань элидхэлшэ нүхэр Чурилов 1959 ондо ямар хүдэлмэриин хэгдэхэ байһан тухай хэлээ.

Элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ хамта 14 хүн хабаадаа. Кударын Кировэй нэрэмжэтэ колхозой кукуруза ургуулха оньһожоруулагдаһан агрегадай начальник нүхэр **Дампилов,** Ториин «Улаан Бургалтай» колхозой кукуруза ургуулха агрегадай гэшүүн нүхэр **Батуев,** Сэлэнгын «Коммунизм» колхозой агроном нүхэр **Раднаев** гэгшэд кукуруза ургуулдаг дүй дүршэлөө һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

Гэхэтэй хамта тус семинар бэлэдхэл муутайгаар үнгэргэгдөө. Үгэ хэлэгшэдэй олонхинь урид бэлдээгүй байжа, кукуруза ургуулагшадай ажал хүдэлмэри, дүй дүршэлые, саашадаа юу хэхэеэ тодорхойлон харуулаагүй, миил ёһын тэдыдэ үгэ хэлээ.

Кукурузын үндэр баян ургаса абахын тула ямар ажал хэжэ байһанаа хөөрэжэ үгэхэһөө байтагай, зарим мэргэжэлтэд аймаг соогоо юунэй хэгдэжэ байһые мэдэхэгүй байшоо. Ториин аймгүйсэдкомой худөө ажахын инспекциин главна агроном нүхэр Фомин «Улаан Бургалтай» колхозой кукуруза ургуулагша, түрүү механизатор нүхэр Батуевай ажал хүдэлмэриие огто мэдэхэгүй байжа, семинар дээрэ тэрэнэй хэлээшые таамагаар буруушааһан байна. Гэхэ зуура кукуруза ургуулгаар олон колхоз, совхозуудай түрүүшүүл семинарта уригдаагүй. Дүй дүршэлөө андалдан абалсажа, кукурузын баян ургаса ургуулдаг болохын тула саашадаа бэелүүлхэ ажал хүдэлмэри тухайгаа колхозуудай түрүүшүүлэй сугларжа, тодорхойгоор хэлсэжэ тараа һаань һайн байгаа.

Иимэ семинарнууд аймаг бүри һаядаа үнгэргэгдэхөөр хэлсэгдээ. Харин тиихэдэ хабар, тарилгын урда тээ иимэрхүү зүблөөн-семинарнуудые аймаг бүхэндэ үнгэргэбэл зохистой байгаа гэжэ һанамаар.

Семинарта хабаадагшад гурбадахи үдэртөө зооветинститудай туршалгын ажахы ошожо, кукуруза таридаг сеялкэ, культиватор болон кукуруза хуряаха комбайнай хүдэлмэриие хараа.

Зураг дээрэ: Бурядай зооветеринарна институтай һуралсалай ажахын поли дээрэ. Худөө ажахын инспекциин главна агрономуудай, кукуруза ургуулха звеногой звеноводуудай семинарта хабаадагшадта эндэхи мэргэжэлтэд кукурузын квадратно-гнездовой тарилгые харуулжа байна.

А. Мантаевай фото.

СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерстводэ

Гэмтэжэ унаһан самолёдойнгоо экипажай гэшүүд тухай хүсэд мэдээ үгэхые дахяад гуйһан ното США октябриин 3-да эльгээһэн байгаа. Энээндэнь харюу үгэһэн нотые СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо В. В. Кузнецов США-һаа Москвада байдаг элшэн сайд Л. Томпсондо октябриин 16-да барюулба.

СССР-эй гүрэнэй хилые зорюута дабаһан аад, советскэ газар дээрэ Ереван город шадар унаһан Америкын сэрэгэй самолёдой экипажай гэшүүд тухай Советскэ правительство Америкын түлөөлэгшэдэ бүри сентябриин 24-дэ мэдээсэһэн юм. Энээнһээ ондоо ямаршье мэдээн манайда байхагүй гэжэ Советскэ правительство ното соогоо үшөө дахин баталан мэдүүлһэн байна.

США-гэй правительство хадаа СССР-эй гүрэнэй хилые Америкын самолёдуудай али болохоор саашадаа дабахагүйн тулада шанга хэмжээнүүдые абаа гээшэ һаа, СССР США хоёрой хоорондохи харилсаа шангадуулха шалтагаануудай нэгые зайсуулхаһаа гадна, иимэрхүү асуудалнуудаар харюу бэшэлсэжэ байха ябадалһаа Советскэ правительствые сүлөөлхэ һэн гэжэ харюугай ното соо заагдаһан байна.

Шэнэ амжалта туйлахын түлөө

(Курумканай аймагай худөө ажахын выставкэһээ)

Аймагай худөө ажахын выставкэ Курумканда һаяхан болобо. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлдэ оролсожо, аймагай худөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй туйлаһан амжалтанууд тус выставкэ дээрэ харуулагдаба.

Курумканай колхозуудай ажахын гол һалбари хонин ажал болоно. Энэ жэлдэ хонидойнь тоо толгой 1957 онтой жэшэбэл 15 мянган толгойгоор олошороо. Гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө аймагай колхозууд 131,7 процент дүүргээ гэхэ гү, али хамта дээрээ 3089 центнер нарин, нарибтар нооһо худалдагдаһан байна. Энэнь нёдондо жэлэйхиһээ 729 центнерээр ехэ болоно. Тиигэжэ нооһо худалдалгаһаа абадаг мүнгэн олзонь 1,5 дахин нэмэбэ. Эдлүүриин газарай 100 гектарта тооложо үзэхэдэ 231 килограмм нооһон абтаһан болоно.

Энэ жэлдэ Калининай, Сталинай, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудаар орооһо таряанай муу бэшэ ургаса хуряагдаа. Энээнэй ашаар гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 30000 пүүд орооһо гүрэндэ худалдагдаа. Аймагай бүхы колхозууд ерэхэ жэлэй тарилгада хэрэгтэй үрэһэ хүрэнгөөр хүсэд хангагданхай. Мүн гүрэндэ һү тушааха жэлэйнгээ түсэб аймагай колхозууд болзорһоонь урид 101,5 процент дүүргээ.

Хонин ажахые хүгжөөхэ талаар туйлаһан амжалтынгаа түлөө аймагай бүхы колхозууд 1958 оной Худөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха эрхэ олоһон байна.

Аймагай худөө ажахын энэ жэлэй выставкэдэ 6 колхоз, 18 комплексно, 1 барилгын бригада, 300 гаран түрүүшүүл хабаадалсаба. Тэрээнһээ гадна, худөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр туһалалсаһан, колхозой али болохо хүдэлмэридэ оролдосотойгоор хабаадалсадаг аймагай олохон эмхи зургаанууд, һургуулинууд выставкэдэ хабаадалсаха хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна.

Выставкэдэ хабаадагша зарим колхоз, бригадануудай амжалта тобшо тэдыгээр харуулхада иимэ байна:

Калининай нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ орооһото культурануудай 2600 гектар талмайн га бүриһөө 10,9 центнер орооһо таряа абажа, гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө 150 процент дүүргээ. Мүн тус колхоз һү, үндэгэ гүрэндэ ехээр тушаажа, түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Тэрэшэлэн **Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид** ажахынгаа али бүхы һалбаринуудые хүгжөөхэ талаар ехэ оролдолго гаргаһан байха юм. Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, ажал хүдэлмэридөө түрүүшүүлэй дүй дүршэл, эрдэм наукын туйлалтануудые нэбтэрүүлһэнэй ашаар эндэхид хонин бүриһөө 3,452 килограмм нооһо хайшалжа, эдлүүриин газарай 100 гектарта 324 килограмм нооһо абаа. Нооһо тушааха түсэб 126 процент дүүргэгдэбэ. Тус колхоз энэ жэлдэ һү һаалгаяа эрид дээшэлүүлжэ, һү тушааха жэлэйнгээ түсэб 24 процентээр үлүүлэн дүүргээ. Эдэ бүгэдын ашаар колхозой мүнгэн олзо доход нэмэжэ, 9 һарын дүнгөөр 5 гаран миллион түхэриг болоо.

Һаяхан болотор гээгдэжэ ябаһан **Карл Марксын, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд** һүүлэй 2—3 жэлдэ экономикынгоо талаар нилээд бэхижээ, түрүүшүүлэй зэргэдэ гаража эхилээ. Эдэ колхозуудай полинуудһаа гектарай дунда зэргээр 8—9 центнер орооһон, тиихэдэ 10—12 центнер шэниисэ хуряагдаһан байгаа.

Карл Марксын, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай комплексно бригаданууд һайн амжалтануудые харуулаа. 9 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1024 литр һү һааһан «Коммунизм» колхозой 1-дэхи һүнэй-товарна фермэ (даагшань А. Багатых) выставкэдэ хабаадалсаба.

Культурна ажаһуудалай, гэр байрын, үйлэдбэрилгын барилгануудаар Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз Курумканда суурхадаг. Мүнөө тус колхозойхид өөһэдынгөө хүсөөр дунда һургуулиин байшан, типовой культбаза, байрын 42 гэр, хонидой хэдэн байра барижа байна. Энэ барилгануудые бодхоожо байһан колхозой барилгын бригада (бригадирынь Бадмаев) выставкэдэ хабаадаха эрхэ олоһон байна.

Энэ жэлэй выставкэ дээрэ аймагай олохон колхоз, эмхи зургаанууд өөһэдынгөө амжалта павильонууд соогоо харуулаа. Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозуудай бариһан павильонууд гоё һайханаараа, түхеэрэлгэ, шэмэлгээрээ, табигдаһан экспонадуудаараа олоной анхарал татаа. Эндэ һайн һайн үүлтэрэй үнеэ, хонидые, мори, шубуудые хаража болохо байгаа. Мүн үндэр ургасатай участогуудһаа абтаһан залаанууд, мантан томо капуста болон худөө ажахын бусад продуктнууд харуулагдаа.

Эдэ бүгэдэ хадаа аймагай колхозуудта бии байһан арга боломжонуудые элитээр харуулаа. Тёэд эдэ арга боломжонууд үшөөл хүсэд хэрэглэгдэнэгүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Аймагай выставкэдэ ажалай олон түрүүшүүл хабаадалсаа. 935 эрье хонидой тус бүриһөө 6,550 килограмм нооһо хайшалһан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон Н. Бадмаевагай, 100 эхэ хониһоо 90 хурьга абажа түлжүүлһэн мүн тус колхозой хонишон О. Ачитуевагай оролдосотой, урматай ажал тэмдэглэгдэмээр.

Выставкэдэ хабаадаха эрхэ Калининай нэрэмжэтэ колхозой һаалишад В. Балданова, С. Занабадарова, Д. Очирова, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүү луговодууд Б. Будаев, Д. Эрхитуев, Ц. Баторов, мүн колхозуудай бусад олон эрхим малшад, барилгашад, механизаторнууд, худөө ажахын мэргэжэлтэд олоһон байна.

Гэхэтэй хамта выставкэ эмхидхэхэдэ, мүн тэрэнэй хүдэлмэридэ ехэхэн дутуу дундануд байгаа. Калининай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд, аймпромкомбинат, зарим һургуулинууд, аймпотребсоюзай бэлэдхэлэй конторо өөһэдынгөө павильон барижа дүүргээгүй байшоо. Зарим колхозууд, эмхи зургаанууд ажал хүдэлмэридөө һайн үрэ дүнтэй байбашье, тэдэнээ хүсэдөөр харуулжа шадаагүй. Энэ талаар тэндэхи хүдэлмэрилэгшэд, партийна организацинуудай секретарьнар ехэхэн зэмэтэй.

Мүн аймагай выставкын комисси выставкын хүдэлмэри зохидоор эмхидхэжэ шадаагүй. Түрүүшүүлэй дүй дүршэл выставкэдэ хабаадагшадай халан абаха ябадал эмхидхээгүй, павильон, стенднүүдые гоё һайханаар, зохид таарамжатайгаар түхеэрхэ хэрэгтэнь колхозуудта бага туһалаа.

Эдэ болон бусад дутуу дундануудые дахинаа выставкэ эмхидхэхэдээ партиин айком, аймсоведэй гүйсэдхэхэ комитет харааадаа абаха зэргэтэй.

Аймагай Культурын байшанда худөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн болойо үнгэрөө. Зүблөөн дээрэ «Ажахын жэлэй юһэн һарын дүнгүүд, аймагай худөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зорилго» гэһэн элидхэл аймсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ **С. И. Тараскин** хэһэн байна.

Партиин ээлжээтэбэшэ XXI съездын хүндэлэлдэ дэлгэржэ байһан бүгэдэ арадай социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, ажахын шэнэ амжалта туйлахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэхыень аймагай ажалшадые зүблөөндэ хабаадагшад уряалба. Худөө ажахын продуктнуудые тушааха түсэбөө заата бэшэ дүүргэхэ, жэлэй дүүрэтэр 8000 центнер һү гүрэндэ түсэбһөө гадуур худалдаха, малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэжэ, эмхитэйгээр үнгэргэхэ, хонидойнгоо тоо толгой 108 мянгада хүргэхэ, колхоз бүхэндэ үрэһэ хүрэнгэ хүсэд хүрэхөөр хааха гэһэн социалистическэ уялгануудые аймагай худөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд нэгэн һаналтайгаар абаа.

Г. Мантаев, К. Кузьмин, Д. Шагжиев.

Үдэр-үдэрэй һонинууд

Манай шатаршад 3-дахи һуурида

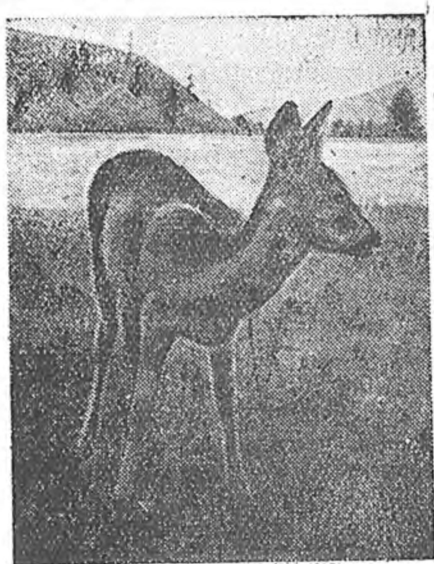
Шатараар РСФСР-эй командна түрүү һуури эзэлхын түлөө хахад финальна мүрысөөн Свердловск городто үргэлжэлһөөр. Гурбадахи турта манай республикын шатаршад тус мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһан свердловскынхидтай наадаһан байна.

Свердловскын командынхид дандаа бэрхэ шатаршад. Зариманиинь уласхоорондын мүрысөөндэ хабаадалсажа, шатарай ёһотой тулалдаанай «халуун шулуу долёоһон» хүнүүд байха юм. Жэшээнь, мастер Иливицкий—Гетеборгдо болоһон мүрысөөндэ хабаадалсагша. В. Борисенко гэгшэ эхэнэр шатаршадай мүрысөөндэ СССР-эй чемпион болоһон, мүн уласхоорондын мастерай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн хүн. Филановская гэгшэ эхэнэр шатаршадай бүхэсоюзна хахад финальна мүрысөөнэй хоёрдохи һуури эзэлһэн байна. Бэшэниинь дандаа мастерай кандидадууд.

Иимэ командатай тулалдахадаа манайхид балайшье ехээр айгаагүй. Манай командын Власов холын бодолтой ябасануудые хэжэ, мастерай кандидат Пышевич гэгшые шүүжэрхёо. СССР-эй чемпион Борисенкотэй тулалдаһан Гармаева шадамар бэрхээр наадажа, тэнсэжэ һалаһан байна. Бэшэ шатаршаднай бүхы шадабари мэргэжэлээ гаргабашье, шүүгдэхэ баатай болоо. Мүрысөөнэй энэ уулзалга 6,5:1,5 гэһэн тоотойгоор свердловскынхидай илалтаар дүүрээ.

Мүрысөөнэй 4-дэхи турта манайхид Приморско хизаарай шатаршадые шүүгээ. Энэ турай удаа дүүргэгдээгүй партинуудые наадаһанай һүүлдэ мүрысөөнэй таблицада нилээд хубилалта болоо. 24,5 очкотой свердловскынхид түрүүлжэ ябана. 21 очкотой челябинскынхид хоёрдохи һуурида гараа. Манай команда 20 очко абажа, гурбадахи һуури эзэлбэ.

А. Игумнов.

Борохон гүрөөһэн.
Д. Дугаровай фотоэтюд.

Түрүү хонишон пенсидэ гараба

Барбуу Цыбиков олондо хүндэтэй, алдар суутай болоһон үбгэжөөл юм. Энэ үбгэн «Путь к коммунизму» колхозой тогтоһон сагһаа хойшо, гушаад жэлэй туршада Гамаа хүгшэнтэеэ хонин ажалда таһалгаряагүй ажаллаа. Тиигэхэ зууураа, харууһалжа байһан хонидоо ходол һайнаар, гарзагүйгөөр, тарган тобироор ондо оруулдаг, ажалдаа оролдосотойгоор хандадаг байгаа. Үнгэрһэн гушан жэл соо эдэ хоёр хүгшэд 8900 хурьга түлжүүлэн абаһан байна.

Барбуу Цыбиков мүнөө 67 наһа гүйсэжэ, амарха баатай болоо. Һаяхан колхозой правлени, парторганизаци энэ солото малшанаа хүндэтэйгөөр харюусалгата ажалһаань сүлөөлжэ, пенсидэ гаргаба.

Һаяхан болоһон малшадай суглаан дээрэ Барбуу үбгэнэй пенсидэ гараһантай дашарамдуулан, колхозой правлени, партийна организаци колхозойнгоо ажалда удаан сагта һайнаар ажаллаһанайнь түлөө гүнзэгы баясхалан хүргөө. Мүн саашадаа энхэ амгалан, һайн һайхан һууһыень юрөөжэ, үнэтэ бэлэг барюулһан байна.

Г. Цыреторов.

Хори.

(Турнстын блокнодһоо)

Хитадай түүхэтэ памятнигууд

Хитадай Арадай Республикын түб хото—Пекинэй нэгэ захада үндэр ханатай «Тэнгэриин хиид» гэжэ тон томо ордон оршодог. Энэ хиид 1420 ондо баригдаад, 1749 ондо үргэдхэгдэһэн юм гэдэг. 280 гектар талмай эзэлнэ. Урда сагта «Тэнгэриин хиид» императорай уг гарбалтанай мүргэлэй орон байһан юм. Тэндэ тэдэнэр баян ургасын түлөө мүргэл хэхэдээ: тарилгын ба газарай бурхан, наранай болон һарын бурхан гэдэгтэ шүтэдэг байгаа.

«Тэнгэриин хиидэй» нэгэ сүмэ.

Тэрэ хиид нэгэшье хадааһа хэрэглэнгүй модоор баригданхай. Тэрэнэй хэлбэринь түхэреэн юм. Эртэ урда сагай хитадууд тэрэ хиидые барихадаа тэнгэри түхэреэн, газар дүрбэлжэн гэһэн ойлгомжо баримталжа, түхэреэнээр бүтээһэн бололтой. Хиидэй ордонгууд эртэ урда сагта хитад зоной уран гараар, тон нарин гоёор бүтээгдэһэн ушарһаа, дэлхэй дээрэ эгээн үндэр сэгнэлтэ абаһан байгаа. Тэнгэриин хиидэй оройн хушалта, мүн баханануудынь угалзатуулан, элдэб амитадай дүрэсэтэйгөөр һиилэгдэһэн байна. Зарим баханануудынь няамал һиилүүртэй.

Хиидэй үзэсхэлэн газарынь — тэнгэриин тахилай газар болоно. Тэрэнь түхэреэнээр хэгдэһэн шулуун ехэ хүреэ юм. Тэнгэриин тахилай газарай тэг дунда байгаад, үгэ хэлэһэнэй һүүлдэ хэдэн секундын үнгэрэмсөөр тэрэ үгэнь һөөргөө дуулдадаг. Эртэ урда сагта императорнууд тэндэ байгаад, «тэнгэритэй хөөрэлдэлэг юм. һэн» гэлсэдэг байгаа. Тэнгэриин ордонгуудай нэгэн соо ороходо, «сууряа татуулдаг хана» гэгдэдэг гайхамшаг газар бии байба. Тэрэ ханань абяа үгэдэг онсо хэлбэритэй юм. Нэгэ ханын захада зогсоод шэбэнэхэдэ, тэрэ үгэнь зуугаад метр зайтай байһан нүгөө ханада дуулдадаг.

Тэнгэриин хиидэй барилга архитектурын талаар онсо өөрэ илгаатай. Энэ хиид хитад арадай уран гараар бүтээгдэнхэй юм.

О. Березковой фототекст.

Модо бэлэдхэлэй шэнэ участок

Хэжэнгын аймагай Хүртэй нютаг ой модоор баян гэжэ үнинэй суурхадаг юм. Эндэхи ойн баялигые ашаглахаяа Баруун Тарбагатайн леспромхозой модо бэлэдхэлэй нэгэ участок нүүжэ ерэбэ.

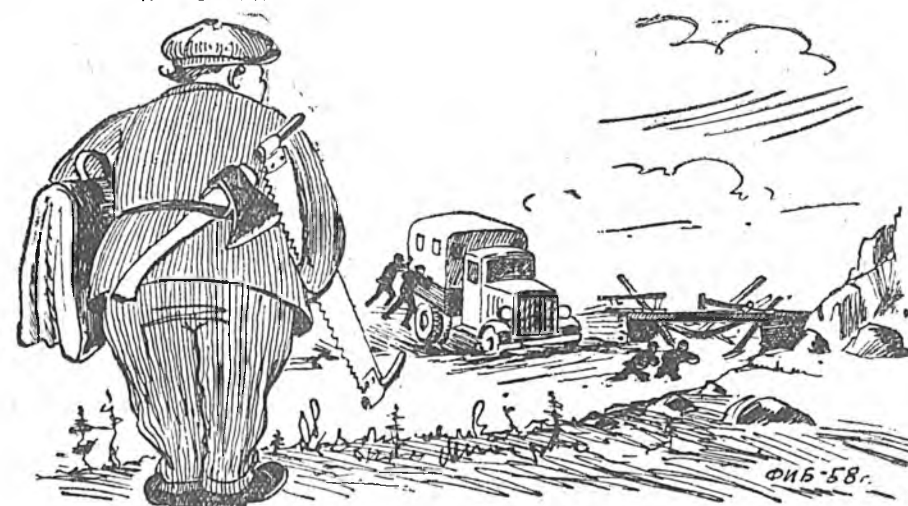
Модо бэлэдхэлэй энэ участогай (даагшань нүхэр Бадмацыренов) коллектив шэнэ газарта нүүлгын үедэ эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Хүсэ ехэтэй трактор, машинануудай абяан үглөөнэй эртэһээ үдэшын харанхы болотор гүн тайгын дундуур сууряатажа эхилбэ. Участогта хамта 500 хүдэлмэришэд ажаллаха юм. Мүнөө хүдэлмэришэдэй байха 13 шэнэ гэр баригдаа.

Ц. Базарсадуев.

Шанагын харгы шабартай...

Бичурын совхоздо харгын заһагдадаггүй дээрэһээ холын фермэнүүдтэ машинаар ошохонь тон бэрхэтэй. Центрһээ Хонхоло хүрэтэр гурбан гол, хэдэн канава гараха хэрэгтэй. Теэд мүртэй хүүргэ байхагүй. Илангаяа Шанага голой хүүргэ ехэ мууданхай, һандаржа унашанхай. «Совхозоймнай ноёд манай энээ руу хаа яахан ерэхэдээ харгыда һаналаа табидаггүй» гэжэ эндэхи фермынхид хөөрэлдэдэг болонхой.

Совхозой фермые эрхилэгшэ
Солгёохон түргэнөөр табилуулба.
Шанагын шабарта шаагдажа,
Шэнэхэн машинаяа тамалуулба.
Һандархай хүүргын хажуугаар
Һабһаг болотороо түлхилсэбэ.
Хүүрхэй хүүргын хажуугаар
Хүлһэн болотороо зүдхэлсэбэ:

—Шанагын харгы шабартай,
Шадал барагдахань гээшэ гү?
Бодонгуудай харгы бурьгагтай,
Бухиндаа һалахань гээшэ гү?
Ходо эндэ зобоходоо
Хоро бусалхаар болоол даа.
Хүрзэ, хюрөө асаржа,
Хүүргэ хээгүйдэ болёол даа.

Б. Мунгонов.

Хүндэтэ хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэд!

«Рабоче-крестьянский корреспондент» гэжэ һара бүри гарадаг журналые «Правда» газетын редакци үнгэрэгшэ жэлһээ эхилэн дахинаа хэблэдэг болонхой. Энэ журнал хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй ажалай дүй дүршэл согсолдог, тэдэнэй хүдэлмэриин тодорхой асуудалнуудые тайлбарилан бэшэдэг, хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдые, эхин шатын хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдые һонирхуулха темэнүүдээр заабари ходо үгэжэ байдаг юм.

«Рабоче-крестьянский корреспондент» гэжэ журналые 1959 ондо захижа абахыень манай газетын эдэбхитэдые, хүдөө бэшэгшэдые, тэрэшэлэн олон тиражтай, районно газетэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдые уряалнабди.

Эдэ журнал захилгада хизаарлалта байхагүй. Хэблэл тараахын тула олониитын дундаһаа томилогдоһон хүнүүдтэ гү, али хэлхеэ холбооной ямаршье таһагта ажаллажа байһан газартаа захил хэжэ болохо байна.

Хилын саанаһаа

КНДР-эй Национальна оборонын министерствын, Хитадай арадай һайн дуратанай командованиин хамтын мэдүүлгэ

ПХЕНЬЯН, октябриин 17. (ТАСС). Корейн Арадай-Демократическа Республикын Национальна оборонын министерствын, Хитадай арадай һайн дуратанай командованиин хамтын мэдүүлгэдэ мүнөөдэр Пхеньянда гар табигдаба. Хойто болон Урда Корейһээ хариин бүхы сэрэгүүдые гаргаха, мүн Корейн асуудалые эбэй ёһоор шиидхэлгэдэ туһалха тухай КНР болон КНДР-эй правительствонуудай хамтын мэдүүлгые бэелүүлхэ зорилгоор 1958 оной эсэс хүрэтэр арадай һайн дуратаниие Корейһээ бүлэг бүлэгөөр хүсэд гаргаха гэһэн шиидхэбэри Хитадай арадай һайн дуратанай командовани толилоо гэжэ дурсагдаһан мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Хитадай арадай һайн дуратаниие гаргаха хүдэлмэриин удахагүй дүүрэхэеэ байһантай дашарамдуулан, бүхы казарма, гэр байшан болон түхеэрэлгэнүүдые, материалнууд болон бусад хэрэгсэлнүүдые Корейн Арадай армида түлөөһэгүйгөөр эсэслэн үгэхэ гэжэ Хитадай арадай һайн дуратанай командовани шиидхээ.

Эдэ юумэнүүд 1958 оной октябриин 16-да дамжуулан үгтэһэн байна.

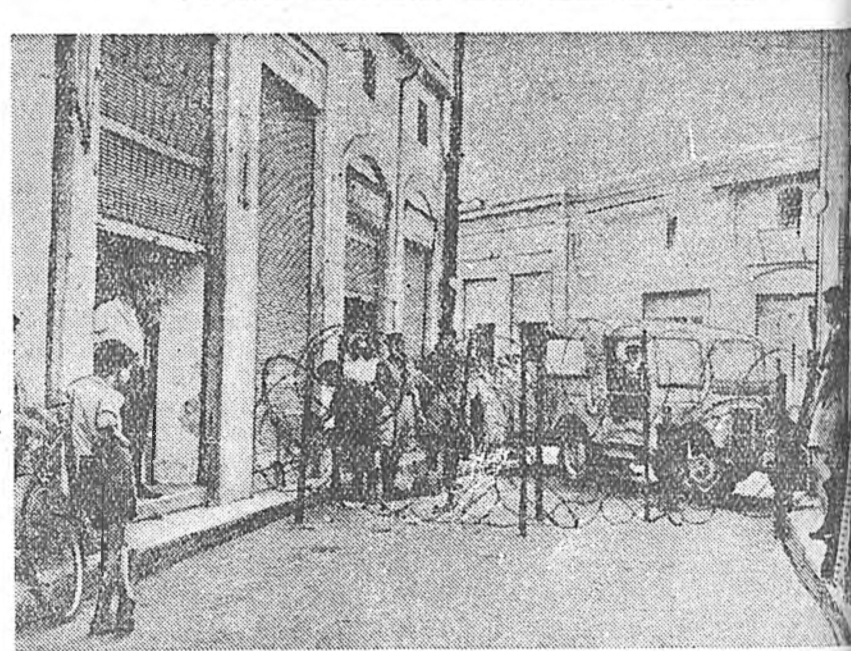
Алжирай саг зуурын правительствын премьер-министрын мэдүүлгэ

КАИР, октябриин 17. (ТАСС). МЕН агентствын түлөөлэгшэтэй хөөрэлдэхэдөө, Алжирай Республикын саг зуурын правительствын премьер-министр Ферхат Аббас иигэжэ мэдүүлээ: «Алжирай бэеэ даанхай байдалтай болотор Алжиртахи дайн байлдаан дүүрэхэгүй юм. Бэеэ даанхай байдалтай болохо гээшэ энэ дайнай уг зорилгонь болоно... Бэеэ даанхай болохые оролдожо байһан сүлөөтэ арадые Алжирай правительство түлөөлдэг юм. Энэ дай болюулха, Алжирай асуудал хэлсээ хэжэ, эбэй ёһоор гуримшуулха арга зам зүбшэн хэлсэхые Алжирай правительство Францiһаа эринэ. Тус асуудал эбэй ёһоор шиидхэжэ болохо арга бии гэжэ бидэнэр хододоо этигэдэг байнабди... Манай бэеэ даанхай байдалтай болохо эрхые мэдэрхэ бүхы замһаа арсаад, Франци дайн байлдаа хэхые бидэндэ баадхаһан байха юм. Алжирай асуудалые Францитай хэлсээ хэжэ шиидхэтэрээ, бидэнэр дайн байлдаае зогсоожо шадахагүй байнабди».

Алжир тухай асуудал ООН-эй Генеральна Ассамблейн зүбшэхэ зүйлдэ оруулагданхай. «Алжирай асуудал шиидхэхын тулада манай правительствотай хэлсээ хэхыень Францида Генеральна Ассамблей эрилтэ хэхэ бэзэ гэжэ бидэнэр найданабди. Алжир арадай өөрыгөө тодорхойлхо эрхые ООН мэдэрхэ ёһотой гэжэ бидэнэр эрилтэ хэнэбди» гээд Аббас саашань хэлээ.

Ливанай правительство парламентын этигэл найдабарида хүртэбэ

ПАРИЖ, октябриин 17. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондентын Бейрудһээ мэдээсэһэнэй ёһоор, Рашид Караме гэгшын толгойлдог правительстводо Ливанай парламент этигэн найдажа байһанаа мүнөөдэр нэгэн дуугаар мэдүүлээ.

Кипр. Никозиин үйлсэнүүдэй нэгэндэ Англиин солдадууд шүбэгэтэй шабымэрөөр хаалта хэжэ байна.

Эллас прессэй фото.

Ливанай правительствын деклараци

БЕЙРУТ, октябриин 17. (ТАСС). Ливанай парламентын заседани мүнөөдэр боложо, Ливанай шэнэ правительствын тобшо декларациие Ливанай премьер-министр Рашид Караме уншаһан байна. Бүхы 66 депутадай 50-ниинь заседани дээрэ байлсаа. Шамунай тала баридаг зарим депутадууд, «Арадай социальна парти» гэдэгэй гэшүүд-депутадууд заседанида ерээгүй. Дипломатическа корпусой гэшүүд, журналистнууд, Ливанай олониитын түлөөлэгшэд парламентын заседани дээрэ байлсаба.

Карамиин толгойлдог урдын правительствын тушаалһаа бууһан, правительствын шэнэ составай томилогдоһон тухай республикын президентын декредүүдэй соносхогдоһоной һүүлээр, правительствын деклараци уншахын тулада премьер-министр Рашид Карамедэ үгэ үгтөө. Тон шахардуу оршон байдалда Ливанай парламентын заседани зарлагдаба гэжэ Караме заагаа. Манайда шуһата тулалдаа хёморооной боложо байһан дээрэһээ, дотоодынгоо хэсүү бэрхэ байдал түргэнөөр гуримшуулхые бүхы ливанайхид эридэг болоһон байна. Тэрэнэй эсэстэ минии толгойлжо байһан шэнэ правительство байгуулагдаба гэжэ тэрэ хэлээ. Караме саашадань иигэжэ хэлэбэ: Бидэнэр хуушанайнгаа гуримда тэхэрихэ ёһогүйбди, тэрэниие эсэслэн зайсуулха гэжэ шиидээбди. Оронойнгоо нэгэдэл һэргээхэ, хари[...] ажаллаха, Ливанай граждани[...]дай бэе бэедээ этигэлсэдэг бо[...] ёһо гуримуудые бэелүүлхэ гэ[...] шэнэ правительствын түрүү[...] уялга болоно. Тиимэһээ мүнөө[...] правительствые «ороноо арша[...] абарха правительство» гэжэ нэр[...]хэ бидэнэр эрхэтэй байнабди г[...] тэрэ онсолон тэмдэглээ.

Мүнөө үедэ Ливан хадаа по[...]тическэ түүхынгээ шата дамжа[...] үедэ ороод байна гэжэ тэмдэг[...] зууураа, Ливанда аюулгүй, амга[...] тайбан байдал һэргээлгэдэ туһ[...]хаар оршон байдал тогтоохо хэ[...]тэнь правительствода дэмжэ[...] үзүүлхыень депутадуудые Кара[...] уряалаа. Энэ оной сентябриин [...]да республикын президентын х[...]һэн түүхэтэ үгэ соо найруулагдаһ[...] гол ёһонуудые хүтэлбэри бол[...] правительство дотоодын болон [...] даадынгаа политикые бэелүүлхэ[...] гэжэ Караме хэлээ.

Ливанай арадай аша туһада т[...]руулан, засаг түрэеэ байгуу[...] шухала гэжэ Караме заагаа... А[...] буудай эрхэ сүлөөтэй, бэеэ даан[...] орон байхын тулада Ливанай [...] сүлөөе, тэрэнэй бэеэ даанхай б[...]далые хамгаалха гэжэ шиидэһэ[...] правительство дахяад баталан [...]дүүлхые хүсэнэ. Энэ хадаа ма[...]ха, этигэхэгүй ябадалай гара[...] зайсуулха байна бшуу гэжэ ү[...]гөө түгэсхэлдэ Караме хэлээ.

КНР-эй правительствын шэнэ уридшалан һануулганууд

ПЕКИН, октябриин 16. (ТАСС). Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, Америкын сэрэгэй хоёр корабль Фуцзянь провинциин Пинтань, Мацзудао аралнууд шадарай Хитадта харьяата уһанда октябриин 16-да ороо. Америкын нэгэ самолёт Гуандун провинциин Даваньшаньдао арал дээгүүр ниидэһэн байна. Энэ ушар юу гэршэлнэб гэхэдэ, США сэрэгэй хорото аашаяа үргэлжэлүүлжэ, шахардуу шанга байдал тохёолдуулна. Тиимэһээ КНР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэдэ гушан гурбадахи шанга уридшалан һануулга хэхые даалгагдаа.

ПЕКИН, октябриин 17. (ТАС[С]). Синьхуа агентствын мэдээсэһэ[...] ёһоор, Америкын сэрэгэй хоёр [ко]рабль Фуцзянь провинциин П[ин]тань, Мацзудао аралнууд ша[дарай] манай орондо харьяата уһа руу[...] тябриин 17-до ороо. США-гэй с[...]гэй иимэ хорото ааша хэжэ ба[...] дээрэһээ, гушан дүрбэдэхеэ [...] гаар уридшалан һануулхые К[НР]эй Гадаадын хэрэгүүдэй минист[ер]ствын түлөөлэгшэдэ даалгагдаб[а].

Америкын сэрэгүүд Ливанһаа гаража ошохо ёһо[...]

БЕЙРУТ, октябриин 17. (ТАСС). «Ас-Сиаса» газетэ иигэжэ мэдээсэбэ. Ливанай премьер-министр Рашид Караме США-гэй элшэн сайд Макклинтогые үсэгэлдэр урижа уулзаба. Энэ оной октябрьда Ливанһаа сэрэгүүдээ гаргахабди гэжэ Америкын правительствын [...]дуулһые һануулха зууураа, энэ [...] дуулгын дүүргэлтэ болгогдо[...] шухала гэжэ элшэн сайдта К[ара]ме заагаа.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ[ЕВ]

Мүнөөдэр кино, театрнуудта

ОПЕРО, БАЛЕДЭЙ ТЕАТР — балет «Жизель» (12 часта), оперо «Байгал дээрэ» (20 часта).

БУРЯТ ДРАМЫН ТЕАТР — «Тайфун» (20 часта).

ОРОД ДРАМЫН ТЕАТР — «Юундэ миһэлзэһэн мүшэд бэ» (20 часта).

Кинотеатр «ПРОГРЕСС» — Ехэ залда хүүгэдтэ зорюулагдаһан «Чапаев тухай хөөрөөн», «Миисгэйн гэр» (10, 11, 12 часта); Фанфары любви» (13, 17, 19, 21 часта), «Дорогой мой человек» (23 часта). БАГА ЗАЛДА — «Кому улыбается жизнь» (10 ч. 11 ч. 45 м., 13 ч. 30 м., 15 ч. 15., 17 ч., 18 ч. 45 м., 20 ч. 30 минутада). «Эгэшэ дүүнэр» гэжэ картинын 2-дохи сери «Арбан наймадахи он» (22 ч. 15 минутада).

Кинотеатр «ЭРДЭМ»—хүүгэдтэ зорюулагдаһан мультфильм (10 ч. 10 м., 11 ч. 20 м.). «Волочаевские дни» (12 ч. 30 м., 16 ч. 30 м., 20 ч. 30 м.). «Крыша» (14 ч. 30 м., 18 ч. 30 м., 22 ч. 30 минутада).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00868. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № [...]